

مصوبه « سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی » که در جلسه ۸۸۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۲ شورای عالی

انقلاب فرهنگی و بر اساس مصوبه جلسات ۱۶۶ و ۱۶۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ و ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به تصویب رسیده است ، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می شود :

- مقدمه

امنیت غذایی زیربنای امنیت

اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی و سیاسی کشور است و به عنوان یکی از مهم ترین حقوق فرد و جامعه محسوب می شود . همچنین حقوق نسل های آینده از طریق حفاظت از منابع پایه تولید و بهره برداری پایدار از این منابع مدنظر قرار می گیرد . به علاوه ؛ غذا کارکردهای سیاسی - امنیتی در قالبی نوین بر عهده گرفته است و نظم نوین جهانی و استیلای حاکمیتی ، به غذا به عنوان عاملی مهم در مناسبات جهانی وابسته است . ارکان امنیت غذایی شامل زنجیره به هم پیوسته ای از « فراهمی غذا » ، « دسترسی به غذا » ، « مصرف

و سلامت غذا » و « تاب آوری ( ثبات و پایداری ) » است . در این زنجیره ؛ حرکت به سمت حکمرانی مردمی و مدیریت جهادی باید به عنوان یک سیاست کلان در جهت دهی تمامی فرایندهای زنجیره غذایی اتخاذ شود . این مهم زمانی به دست می آید که همه مردم همواره به غذای کافی ، سالم ، مغذی و حلال دسترسی فیزیکی و اقتصادی داشته باشند و این غذا نیازهای فرد برای یک زندگی سالم و فعال را فراهم سازد .

فراهمی غذا متأثر از سه عامل : تولید ، تجارت و ذخیره سازی است . تولید داخلی محصولات کشاورزی از کلیدی ترین اجزای امنیت غذایی

است که برآیند مؤلفه هایی چون منابع پایه تولید ( آب و خاک ) ، سرمایه گذاری در بخش کشاورزی ، پشتیبانی و حمایت مؤثر از تولید ، سرمایه انسانی ماهر ، کمیت و کیفیت نهاده های تولید ، نظام دانش ، فناوری و اطلاعات ، نظام مدیریت تولید و فراوری محصولات کشاورزی و نگرش نظام مند به زنجیره ارزش است . از آنجا که کشاورزی در بستر کنونی جهان علاوه بر وظیفه مهم تأمین امنیت غذایی ، مسئولیت حفاظت از منابع طبیعی و پایه را نیز بر عهده دارد ، یکی از مهم ترین راه های پاسخگویی به نیازهای غذایی جمعیت کشور ؛ « دانش بنیان شدن کشاورزی » و استفاده از ظرفیت های عظیم و مغفول علم و فناوری در سطوح ملی و جهانی است . در رویکرد کشاورزی دانش بنیان ، افزون بر استفاده صحیح از ظرفیت های کشاورزی ، موضوع مهم حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی و پایه و تأمین سلامت تولید در اولویت قرار دارد . در موضوع « دسترسی به غذا » ، دسترسی فیزیکی و دسترسی اقتصادی از اهمیت ویژه ای برخوردار است . بهبود

دسترسى به غذا تحت تأثیر عواملی چون دسترسی تولیدکننده و مصرف کننده به بازار ، قدرت خرید خانوار ، میزان درآمد و اشتغال و پشتیبانی از اقشار آسیب پذیر است که در بین این عوامل ، قدرت خرید خانوار نقش بسیار مهم و تعیین کننده ای دارد . البته در این مقوله « دانش بنیان شدن و تکمیل زنجیره ارزش غذا » نیز بسیار حائز اهمیت می باشد و منجر به تسهیل دسترسی فیزیکی ، کاهش تبعیض قیمتی ، کاهش شکاف قیمتی بین تولیدکننده و مصرف کننده ، افزایش درآمد تولیدکننده ، توان مالی و قدرت خرید مصرف کننده ، ارتقاء ارزش افزوده ، کاهش تلفات و ضایعات و حفظ کیفیت و سلامت محصولات می شود .

رکن سوم امنیت غذایی ، « مصرف و سلامت غذا » است که به الگوی مصرف و ویژگی های این الگو وابسته می باشد . طراحی این الگو باید بر مبنای اصول علمی ( تأمین مقادیر کافی

انرژی ، پروتئین ، ویتامین و ریزمغذی ها ) و انطباق با ظرفیت های منابع آب و خاک ، فرهنگ غنی ایرانی - اسلامی ، قیمت تمام شده سبد غذایی ، ارتقای سلامت جامعه و ترکیب جمعیت باشد . سایر عوامل اثرگذار بر این رکن شامل : سلامت غذا ، دانش غذا و تغذیه ، سو[ تغذیه ، تنوع غذایی و کیفیت آب آشامیدنی است . قابل ذکر است که سلامت غذا در دو رکن فراهمی و دسترسی نیز بسیار حائز اهمیت است و موضوع غذای سالم باید « از مزرعه تا سفره » مدنظر باشد . « ارتقاء آگاهی و دانش ذی نفعان زنجیره ارزش و به ویژه مصرف کنندگان و دانش بنیان کردن الگوی مصرف » از محورهای اساسی این رکن امنیت غذایی است .

رکن چهارم امنیت غذایی « ثبات و پایداری ( تاب آوری ) » در سه رکن فراهمی ، دسترسی و مصرف است . عوامل بی ثباتی و

ناپایداری در رکن فراهمی غذا در کشور عمدتاً شامل سرمایه گذاری و حمایت ناکافی و غیر هدفمند از تولید ، بهره برداری غیر اصولی و خارج از توان اکولوژیک منابع پایه و طبیعی ( به ویژه آب و خاک ) ، تغییر اقلیم

و پیامدهای ناشی از آن ، بلایای طبیعی ، مخاطرات بیولوژیک و تکانه های سیاسی است . عوامل بی ثباتی و ناپایداری در رکن دسترسی به غذا عمدتاً شامل نوسانات قیمتی ، تغییرات مکرر سیاست های اقتصادی ، تکانه های سیاسی و اجتماعی ، تورم ، کاهش قدرت خرید و ناپایداری منابع درآمدی و اشتغال است . عمده ترین عوامل بی ثباتی و ناپایداری در رکن مصرف غذا نیز نگرانی از کیفیت ، سلامت و تقلبات محصولات غذایی و تبلیغات غیرواقعی در حوزه محصولات غذایی است . در مجموع ، بدیهی است که امنیت غذایی و شاخص های کلان اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، زیست محیطی و سیاسی اثرات متقابل داشته و وظیفه حاکمیت غذایی ایجاب می کند که کلیه شاخص های مؤثر در ثبات و پایداری ارکان امنیت غذایی را به صورت دانش بنیان سنجش ، پایش و ارزیابی نموده و نسبت به مهار عوامل بی ثباتی و ناپایداری اقدام نماید .

با توجه به اهمیت و جایگاه امنیت غذایی

و فقدان برنامه راهبردی ، جامع و کارآمد برای ساماندهی این حوزه ، نگارش سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی کشور منطبق با ارزش های بنیادین ، رویکرد جامع نگر و دانش بنیان امری ضروری و گریزناپذیر است . این سند می بایست با توجه به شرایط پرتنش دهه های اخیر مانند تغییر اقلیم و گرمایش جهانی ، کاهش تنوع زیستی ، محدودیت های کمی و کیفی منابع آب و خاک و لزوم حصول اطمینان از امنیت آبی ، همه گیری بیماری ها و تضادهای سیاسی بین کشورها ، افزایش جهانی قیمت غذا و با اتکا به توانمندی های داخلی و توجه ویژه به شرایط محیط طبیعی و سپهر فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی کشور نگاشته شود .

بی تردید ؛ تحقق اهداف سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی با ساختار اجرایی

مناسب و کارآمد و پایش و ارزیابی مستمر شاخص ها و بهره گیری از مشارکت آحاد مردم همراه با فرهنگ سازی بر پایه ارزش های بنیادین به ویژه عدالت محوری و دانش بنیانی ، موجبات اقتدار و اعتلای بیش ازپیش کشور را فراهم می نماید و چنانچه اقدامات ملی این سند به خوبی اجرایی شود ، علاوه بر تأمین امنیت غذایی ، زمینه ها و زیرساخت های لازم برای دستیابی به اقتدار غذایی در دهه دوم ایجاد خواهد شد .

## ماده ۱ - تعاریف اختصاصی

امنیت غذایی : دسترسی فیزیکی ، اقتصادی و عادلانه همه مردم در طول زندگی به غذای کافی ، سالم ، مغذی و حلال جهت رفع نیازهای یک رژیم تغذیه ای سازگار با سلیقه ها و ترجیحات آن ها برای برخورداری از یک زندگی سالم و فعال ، که دارای چهار رکن « فراهمی » ، « دسترسی » ، « سلامت و مصرف » ، « تاب آوری ( ثبات و پایداری ) » می باشد .

فراهمی غذا : تأمین کمی و کیفی غذای مورد نیاز آحاد جامعه با بهره گیری از تولید داخل ، خالص تجارت ، ذخایر و کشت فراسرزمینی

دسترسی اقتصادی به غذا : داشتن قدرت خرید اقلام سبد غذایی مطلوب برای آحاد مردم

دسترسی فیزیکی به غذا : عرضه کافی و توزیع مناسب و قابل دسترس اقلام سبد غذایی مطلوب

پایداری منابع : حفظ و بهبود کمیت و کیفیت منابع یک زیست بوم در طول زمان

تاب آوری منابع : توانایی برگشت پذیری کمیت و کیفیت منابع یک زیست بوم پس از وارد آمدن تکانه یا نوسان ناشی از عوامل داخلی یا خارجی

## کشاورزی : تولید محصولات

گیاهی یا جانوری از طریق زراعت ، باغبانی ، جنگل داری ، مرتع داری و پرورش دام ، طیور ، آبزیان و زنبورعسل مبتنی بر زنجیره ارزش ، حفاظت از منابع پایه و تنوع زیستی و اصول و ضوابط سلامت و بهداشت

الگوی کشت : یک نظام کشاورزی با مزیت اقتصادی پایدار مبتنی

بر سیاست های کلان کشور ، دانش نوین و بومی کشاورزان و بهره گیری بهینه از ظرفیت های منطقه ای با رعایت اصول تولید محصولات کشاورزی و حفاظت و بهره برداری پایدار از محیط زیست و منابع پایه .

زنجیره ارزش ( کشاورزی ) : مجموعه فعالیت های مستمر که از تأمین ماده اولیه برای تولید یک محصول تا تولید و عرضه آن به مصرف کننده نهایی ایجاد ارزش می کند .

خودکفایی : کفایت تولید در داخل مرزهای جغرافیای سیاسی یک کشور

کشاورزی دانش بنیان : هرگونه فعالیت کشاورزی که مبتنی

بر تحقیق و توسعه بوده و با به کارگیری محصول یا خدمات مبتنی بر دانش ، فناوری و نوآوری منجر به ایجاد ارزش افزوده ، بهبود فرآیند و افزایش بهره وری شود به عنوان کشاورزی دانش بنیان تلقی می شود .

کشاورزی هوشمند : رهیافت نوین

کاشت/تولید و بهره برداری از محصولات کشاورزی که بر پایه فناوری ها و فرایندهای خودکار ، دورسنجی و هوشمند است که پاسخ سریع ، متناسب و جبرانی به عوامل محیطی و تکانه های داخلی و بیرونی دارد .

کشاورزی حفاظتی : نظام کشت و کاری است که بر پایه حداقل تداخل در خاک ( عملیات خاک ورزی ) ، حفظ پوشش دائمی روی سطح خاک و تنوع بخشیدن به گونه های گیاهی استوار

است تا از این طریق تنوع زیستی و فرایندهای زیستی طبیعی بالا و زیر سطح خاک افزایش یافته ، موجب افزایش کارایی مصرف آب و عناصر غذایی شده و تولید محصولات زراعی را به شیوه ای پایدار افزایش دهد .

نظام بهره برداری : مجموعه ای هدفمند که با استفاده از منابع طبیعی ، نیروی انسانی و امکانات در

دسترس و با اتخاذ شیوه های معین ، در جهت تولید محصولات کشاورزی تلاش منظم و سازمان یافته ای داشته باشد . از جمله بارزترین این نظام ها خرد دهقانی ، تعاونی ، کشت و صنعت و سهامی زراعت می باشد .

محصول

گواهی شده : محصولی است که در آن باقیمانده سموم ، آفت کش ها و عناصر سنگین و آلاینده از حد مجاز پایین تر است و از نظر تغذیه ای به اندازه کافی حاوی عناصر غذایی برای سلامت انسان و دام است .

محصول ارگانیک : به محصولی گفته می شود

که در درجه اول منشأ آن کاملاً طبیعی باشد و همچنین در کل فرآیند تولید آن از هیچ گونه ماده شیمیایی ، افزودنی یا فرآیندی که باعث تغییر ماهیت طبیعی مواد تشکیل دهنده آن می شود ، استفاده نشده باشد .

کشاورزی شهری : مجموعه ای از فعالیت های کشاورزی است که در داخل یا حاشیه شهرها انجام می شود .

گردشگری کشاورزی : نوعی

از گردشگری که محوریت آن بازدید گردشگران از فعالیت های کشاورزی و سایر فعالیت های روستایی و آداب و رسوم محلی مرتبط با آن و مشارکت در فعالیت های کشاورزی با اهداف تفریحی و آموزشی می باشد .

بقایا : به مواد گیاهی

( ساقه ، برگ ، غلاف ، میوه ، دانه و . . . ) که پس از برداشت گیاه در مزرعه باقی می ماند و همچنین زوائد حاصل از کشتار دام و آبزیان که به مصرف غذایی مستقیم دام یا انسان نمی رسند ، بقایا نامیده می شود .

تلفات : به مقدار ازدست رفته ماده غذایی پس از مرحله تولید در مزرعه در مراحل انتقال ، انبارداری ، فرآوری و توزیع در خرده فروشی ، تلفات گفته می شود .

ضایعات ( پسماند ) : کاهش کمیت و کیفیت مواد غذایی است که از مرحله خرده

فروشی تا سفره مصرف کننده نهایی رخ می دهد و شامل مواد غذایی بلااستفاده یا دورریز یا مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته می شود . پسماند غذایی عمدتاً مشکلی ناشی از فرهنگ و الگوی مصرف نامناسب است .

تولید صادرات گرا : تولید محصولات کشاورزی که هدف اصلی

آن صادرات است . در تولید صادرات گرا از یارانه های اعطاشده به نهاده های محصولات تولیدی برای بازار داخل استفاده نمی شود و در عوض محدودیت های صادراتی بر روی این دسته از تولیدات اعمال نمی شود .

الگوی مصرف غذا : فرایند بررسی ، خرید و مصرف مواد غذایی برای رفع نیازها یا برآوردن خواسته های غذایی متناسب با بوم ، مزاج و نیازهای انسان

سلامت غذا : اصول و اقدامات لازم برای تولید ، فرآوری ، نگهداری ، انبارداری ، حمل و نقل ، تبادل و مصرف مواد غذایی برای حفظ سلامت آن

سوء تغذیه : عدم

تعادل در دریافت کمیت یا کیفیت مطلوب غذا ، اختلال در سلامت و ایمنی غذا و یا برهم خوردن موازنه سبب غذایی مطلوب که شامل هر دو حالت کمبود و زیادبود کمی غذا و یا گروه های اصلی مواد غذایی است .

خط فقر غذایی : کمینه درآمد یک خانوار برای تأمین کمینه نیاز تغذیه ای

سبب غذایی مطلوب : ترکیب اقلام غذایی که یک فرد باید روزانه برای حفظ سلامت و برخورداری از یک زندگی سالم و فعال مصرف کند .

توان اکولوژیک : ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازی زیست بوم

راندمان آبیاری : نسبت آب مصرف شده توسط گیاه زراعی به کل آب برداشت شده از منبع آبی

بهره وری آب : مقدار محصول تولیدشده ( کیلوگرم ) بر مقدار آب مصرفی کشاورزی ( مترمکعب )

بیان منفی آب های زیرزمینی : پیشی گرفتن برداشت آب از منابع آبی زیرزمینی نسبت به تجدید آن

تحويل حجمی ( آب ) : فراهمی آب مورد نیاز برای آبیاری محصولات کشاورزی بر اساس حجم آب مورد نیاز با هدف کاهش تلفات و افزایش بهره وری آب کشاورزی

آبخیز : پهنه ای است که تمام روان آب ناشی از بارش وارد بر روی آن را یک رودخانه ، آبرو ، دریاچه و یا یک آب انباشت دریافت می نماید .

آبخیزداری : مدیریت یکپارچه منابع یک حوضه آبخیز با هدف پایداری خاک و کنترل جریان آب

آبخوان : آبخوان یا سفره آب زیرزمینی یک لایه آبدار زیرزمینی است که در لایه های تحکیم نیافته ( سنگریزه ، ماسه و سیلت ) یا در سنگ های دارای درز و شکاف و یا انحلال پذیر ایجاد می شود .

آبخوان داری : مدیریت مهار و نفوذ سیلاب

در عرصه های آبخوان با استفاده از روش های مکانیکی و فیزیکی که موجب احیای کمی و کیفی منابع آب و خاک ، کاهش و حذف خسارت های مستقیم و غیرمستقیم روان آب ها و بهسازی محیط می شود .

سند : سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی

ماده ۲ - اصول و مبانی ارزشی

با توجه به مبانی ارزشی سیاست های کلی نظام در بخش های کشاورزی ، محیط زیست ، آب ، سلامت ، منابع طبیعی ، الگوی مصرف ، جمعیت و خانواده ، اقتصاد مقاومتی ، بیانیه گام دوم انقلاب ، نقشه جامع علمی کشور ، تأکیدات مقام معظم رهبری و چالش های این حوزه ، اصول راهبردی و مبانی ارزشی سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی عبارتند از :

۱ . افزایش اقتدار و استقلال کشور با عدم وابستگی در محصولات اساسی و راهبردی کشاورزی و دستیابی به امنیت غذایی از طریق تولید پایدار با تکیه بر منابع و ظرفیت های بالقوه و بالفعل داخلی

۲ . ایجاد هماهنگی در سیاست گذاری های تأمین و تولید ، عرضه و مصرف غذای حلال و سالم در کل زنجیره غذایی از پیش تولید ، مزرعه تا سفره

۳ . تأمین حداقل انرژی و پروتئین مورد نیاز بر مبنای سبد غذایی مطلوب برای یکایک مردم با توجه ویژه به اقشار آسیب پذیر و کم درآمد

۴. رعایت کرامت انسانی افراد در دسترسی به غذای کافی

۵. رعایت عدالت بین نسلی در توسعه بخش کشاورزی ، حفاظت از منابع پایه ، تعادل زیست بوم ها و مهار عوامل ناپایداری آن ها

۶. توجه به رویکردهای تحولی و جهادی جهش آفرین در توسعه بخش کشاورزی

۷. اولویت دهی به رویکردهای اقتصادی و مبتنی بر بازار در برابر رویکردهای حمایتی در توسعه بخش کشاورزی

۸. سیاست گذاری باثبات و قابل پیش بینی بودن بازارهای محصولات کشاورزی

۹. جهت دهی به حمایت ها در راستای تولید بهره ور و ارتقای دانش و فناوری و اشتغال دانش بنیان

۱۰. توسعه تحقیقات در بخش کشاورزی با تأکید بر ارتقای نقش بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان

۱۱. ارتقاء سطح مشارکت های اجتماعی سازمان های مردم نهاد و تشکل های غیردولتی از پیش تولید ، مزرعه تا سفره

۱۲. توجه به جایگاه و شأن اجتماعی کشاورزان و کشاورزی

۱۳. ارتقاء شاخص های کیفیت و سلامت غذا در کل اجزای زنجیره ارزش

۱۴. حاکمیت فرهنگ مطلوب غذایی و پرهیز از اسراف غذا متناسب با مبانی و فرهنگ ایرانی - اسلامی و ظرفیت های سرزمینی

۱۵. حرکت به سمت

مدیریت جهادی و حکمرانی مردمی ، به حداکثر رسیدن مشارکت آحاد جامعه در همه بخش های زنجیره ارزش حوزه کشاورزی و امنیت غذایی و واگذاری عمده مسئولیت ها و اختیارات مناطق به نهادهای محلی

۱۶. چابک سازی ساختار بخش کشاورزی و استفاده حداکثری از توان بخش غیردولتی

۱۷. کاهش خام فروشی در صادرات محصولات کشاورزی و توسعه صادرات محصولات فرآوری شده

ماده ۳ - چشم انداز

ایران در سال ۱۴۱۱ کشوری است برخوردار

از امنیت غذایی متکی بر ظرفیت ها و قابلیت های مردم محور ، با تکیه حداکثری به تولید داخل از طریق افزایش ضریب نفوذ دانش ، ارتقای بهره وری و اعتلای فرهنگ کشاورزی ، دسترسی فیزیکی و اقتصادی  
آحاد جامعه به غذای کافی ، سالم ، ایمن ، مغذی ، با اصالت ، حلال ، طیب و با کیفیت بر مبنای الگوی مصرف بهینه مبتنی بر سبد غذایی مطلوب ، با حفظ پایداری منابع پایه آب و خاک و حفظ تنوع زیستی

ماده ۴ - اهداف

□ ردیف □ شاخص ( واحد ) □ وضعیت موجود

( سال ۱۳۹۸ ) □ وضعیت مطلوب

( سال ۱۴۱۱ ) □

□ --- □ --- □ --- □

□ فراهمی □

□ ۱ □ کل تولیدات کشاورزی ( میلیون تن ) □ ۱۲۳ □ ۱۶۰ □

□ ۲ □ کل تولیدات کشاورزی غیرگلخانه ای ( میلیون تن □ ۱۲۰ □ ۱۴۵ □

□ ۳ □ کل تولیدات در گلخانه ها ( میلیون تن ) □ ۳ □ ۱۵ □

□ ۴ □ ضریب خودکفایی انرژی کشور ( درصد ) □ ۷۶ □ ۹۰ □

□ ۵ □ ضریب خودکفایی پروتئین کشور ( درصد ) □ ۹۴ □ ۹۷ □

□ ۶ □ تولید سیب زمینی ، سبزی و صیفی ، علوفه خشبی ، گوشت مرغ ، شیر ، تخم مرغ و عسل □ خودکفا □ حفظ خودکفایی پایدار □

□ ۷ □ تولید گندم ، شکر ، حبوبات و جو دانه ای □ عدم خودکفایی □ خودکفایی پایدار □

□ ۸ □ کل تولید آبیان ( میلیون تن ) □ ۱/۳ □ ۲/۶ □

□ ۹ □ سهم بذور هیبریدی تولید داخل از کل بذور هیبریدی مصرف شده ( درصد ) □ ۵ □ ۳۰ □

□ ۱۰ □ ضریب خودکفایی در واکسن های طیور و آبیان ( درصد ) □ ۳۵ □ ۷۰ □

□ ۱۱ □ ضریب مکانیزاسیون کشاورزی □ ۱/۸۶ □ ( ) □ □□□□□□

□ ۱۲ □ نسبت میزان تلفات/ضایعات از کل تولید محصولات داخل کشور ( درصد ) □ ۳۰ □ ۱۵ □

□ ۱۳ □ سهم سرمایه گذاری انجام شده در بخش کشاورزی به سرمایه گذاری انجام شده در کل اقتصاد ( درصد - به قیمت ثابت ۱۳۹۰ ) □ ۳/۶ □ حداقل ۸ درصد □

□ ۱۴ □ تعداد / فروش / تعداد کارکنان شرکت های دانش بنیان بخش کشاورزی ( سال ۱۴۰۰ ) □ ۳۵۰ □

۴۵۰ میلیارد تومان

۸۰۰۰ نفر □ ۱۰۰۰

۱۰۰۰۰ میلیارد تومان [ پاورقی ۱ ]

۵۰۰۰ نفر □

□ ۱۵ نسبت محصولات فرآوری شده به تولید محصولات خام کشاورزی در ایران ( درصد ) □ ۵۰ □ ۱۰۰

□ ۱۶ میزان کشاورزی حفاظتی ( درصد ) □ ۱۳ □ ۶۰

□ ۱۷ شاخص بهره وری کل بخش کشاورزی بر اساس ارزش افزوده ( ۱۰۰=۱۳۹۰ ) □ ۱۲۶/۳ □ ۱۷۰ ( با رشد سالانه ۳/۵ درصد ) □

□ ۱۸ برآورد میزان تولید ( بالفعل ) صنایع غذایی ( میلیون تن ) □ ۷۳ □ ۱۴۵

□ دسترسی

□ ۱۹ کاهش سهم هزینه مواد غذایی مصرفی در مخارج خانوار شهری و روستایی ( درصد ) □ ۲۴/۸ ( شهری )

□ ۳۹/۳ ( روستایی ) □ ۲۰

□ مصرف و سلامت

□ ۲۰ نسبت افراد جامعه دارای اعتماد به ایمن بودن مواد غذایی □ ۳۰ □ ۶۰

□ ۲۱ سهم پروتئین حیوانی و گیاهی از کل پروتئین مصرفی □ ۳۸ و □ ۶۲ □ ۴۳ و □ ۵۷

□ ۲۲ شیوع سوء تغذیه در ایران ( درصد ) □ ۴/۷ □ ۲/۵

□ ۲۳ مصرف سرانه غذایی شکر ( گرم در روز ) □ ۶۶

( سال ۹۲ ) □ ۳۵

□ ۲۴ مصرف سرانه غذایی روغن ( گرم در روز ) □ ۴۶

( سال ۹۲ ) □ ۳۵

□ ۲۵ نسبت مواد غذایی دارای باقیمانده سموم دفع آفات نباتی ، کودهای شیمیایی و فلزات سنگین بالاتر از حد تعیین شده در ضوابط فنی - بهداشتی و استانداردهای ملی □ به ترتیب ۱۴ ، ۲۰ ، ۱۵ □ صفر

□ ۲۶ درصد وزنی محصولات خام کشاورزی پرمصرف گواهی شده به کل محصولات کشاورزی کشور □ ۰ □ ۵۰

□ تاب آوری

□ ۲۷ بهره وری آب ( کیلوگرم ماده خشک بر مترمکعب ) □ ۱/۳۹ □ ۲/۶

□ ۲۸ راندمان آبیاری ( % ) □ ۴۵ □ ۶۰

□ ۲۹ کل آب مصرفی در کشاورزی ( میلیارد مترمکعب ) □ ۷۰ ( نظر وزارت جهاد کشاورزی )

۸۱ ( نظر وزارت نیرو ) □ ۵۱

□ ۳۰ بیلان منفی آب های زیرزمینی ( میلیارد مترمکعب ) □ ۱۳۱ □ ۱۰۵

□ ۳۱ میزان اراضی آبی برخوردار از سیستم های نوین آبیاری ( میلیون هکتار ) □ ۲/۴ □ ۶

□ ۳۲ سطح کل عملیات مرتع داری ( میلیون هکتار ) □ ۲۰ □ ۳۰



□ ۳۳ □ درصد خاک های دارای کمتر از ۱٪ ماده آلی □ ۶۰ □ ۳۰ □

□ ۳۴ □ میزان فرسایش خاک ( آبی و بادی ) ( تن در هکتار ) □ ۱۶ □ ۱۳ □

۱ - به قیمت ثابت سال ۱۴۰۰

تبصره - اهداف کلان فاقد مقادیر موجود و مقادیر مطلوب لازم ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ سند ، توسط دستگاه های ذی ربط جهت تأیید به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می شود .

مقادیر موجود و مطلوب سایر اهداف

و شاخص های ارزیابی این سند ، شامل کل اراضی زیر کشت آبی و دیم ، کل اراضی تحت آیش ، مساحت گلخانه مورد استفاده به منظور تولید سبزی و صیفی ، ضریب خودکفایی شلتوک ، روغن نباتی ، کنجاله ، ذرت دانه ای و معادل ، کنسانتره ، گوشت قرمز ، ضریب خودکفایی بذر گیاهان زراعی ، سطح نشاکاری گیاهان زراعی غیر از برنج ، ضریب خودکفایی اندام های تکثیری ، تولید بذر گیاهان گلخانه ای ، ضریب خودکفایی کود ازته ( به جز اوره ) و کود پتاسه و فسفره ، ضریب خودکفایی واکسن های دامی ، ضریب خودکفایی داروهای دامی ، طیور و آبزیان ، آفت کش های شیمیایی ( فرموله شده ) ، مواد معدنی ، پروبیوتیک ، پری بیوتیک ، محرک های رشد و ویتامین ها ، اسید آمینه و مواد معدنی ، میزان تولید آفت کش زیستی ، طبیعی و بیوشیمیایی و هورمون های گیاهی ، میانگین مصرف آفت کش - ماده مؤثره ، ضریب خودکفایی تخم چشم زده ماهی قزل آلا ، ضریب خودکفایی در تولید جوجه اجداد گوشتی ، توسعه سیستم های هوشمند گلخانه ، نرخ رشد ارزش افزوده ی بخش کشاورزی ، نسبت شاغلین بخش کشاورزی دارای گواهی صلاحیت حرفه ای ، نسبت بهره برداران دهقانی خرد و سنتی از کل بهره برداران ، نسبت درآمد خانوار کشاورزی به سایر مشاغل ، تعداد میادین و فروشگاه های عرضه مستقیم محصولات کشاورزی کل کشور ، سهم مبادلات مجازی محصولات کشاورزی از کل مبادلات محصولات کشاورزی ، مجموع مصرف میوه و سبزی ، درصد خانوارهایی که کمتر از ۹۰٪ انرژی مصرف می کنند ، درصد خانوارهایی که کمتر از ۹۰٪ پروتئین مصرف می کنند ، درصد آشنایی خانوار با گروه های غذایی اصلی ، مصرف سرانه غذایی برنج ، شیوع کم خونی در کودکان ۶ تا ۵۹ ماه در ایران ، میزان کوتاه قدی کودکان زیر ۵ سال ، نسبت مراکز عرضه و توزیع مواد غذایی دارای شرایط فنی - بهداشتی مورد نیاز ، سطح تولید محصولات گیاهی ارگانیک ( زیستی ) ، نسبت حجمی آفت کش های پرخطر مصرف شده به کل آفت کش ها ، سطح کل عملیات آبخیزداری و آبخوان داری ، میزان استحصال آب از محل آب های غیرمتمعارف ( آب های شور ، لب شور ، بازچرخانی آب و ... ) ، سطح جنگل های دست کاشت ، سطح کل مراتع ، سطح بیابان ، سهم جمعیت روستایی و عشایری ، میانگین سن بهره برداران کشاورزی ، گردش مالی گردشگری کشاورزی و میزان یکپارچه سازی اراضی توسط متولیان اجرایی سازی سند تعیین و تصویب و گزارش سالانه آن ها برای شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال می گردد .

ماده ۵ - راهبردهای ملی

راهبردهای ملی مرتبط با رکن « فراهمی غذا »

راهبرد ( ۱ ) :

کاهش خلأ عملکرد و اجرای الگوی بهینه کشت به منظور ارتقای ضریب خودکفایی انرژی و پروتئین با تأکید بر ارتقای دانش و فناوری ، افزایش بهره وری آب و افزایش کیفیت و سلامت محصولات کشاورزی و غذایی

راهبرد ( ۲ ) : توسعه ظرفیت های بومی و افزایش ضریب خودکفایی در حوزه نهاده های مورد نیاز

راهبرد

( ۳ ) : توسعه سرمایه گذاری با تأکید بر جهش سرمایه گذاری بخش خصوصی در زنجیره ارزش کشاورزی و بخش دولتی در توسعه زیرساخت ها و اتخاذ سیاست های حمایتی مؤثر و کارآمد در بخش کشاورزی

راهبرد ( ۴ ) : بهبود مدیریت کلان بخش کشاورزی با مشارکت تشکل های صنفی و تخصصی قانونی و فراگیر ، ارتقای نظام آمار و اطلاعات و اصلاح نظام بهره برداری

راهبرد ( ۵ ) : طبقه بندی مشاغل ، تقویت نظام تعیین صلاحیت حرفه ای و توانمندسازی منابع انسانی

راهبرد ( ۶ ) : ارتقاء زیست بوم نوآوری حوزه امنیت غذایی به منظور افزایش اثربخشی نظام آموزش ، پژوهش و فناوری این حوزه با تأکید بر بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش بخش غیردولتی

راهبرد ( ۷ ) : رصد ، شناسایی و توسعه

فناوری های نوظهور ، تحول آفرین و آینده ساز در حوزه امنیت غذایی ، آینده پژوهی تهدیدات و فناوری های تهدیدزا در بخش کشاورزی و غذا و توانمندسازی کشور به منظور مواجهه با تهدیدات غذایی و ابروندها

راهبرد

( ۸ ) : کاهش تلفات و ضایعات و ایجاد ارزش افزوده بالاتر از بقایای محصولات کشاورزی ، توسعه نظام فرآوری ( صنایع تبدیلی و تکمیلی ) و توسعه کشت صنعتی با تکیه بر ارتقاء ضریب مکانیزاسیون کشاورزی

راهبرد ( ۹ ) : ساماندهی تجارت نهاده ها و محصولات

کشاورزی ، بهبود دیپلماسی غذایی ، رصد وضعیت امنیت غذایی و تحولات بازار غذایی کشورهای همسایه ، منطقه و جهان ، کنترل قاچاق ، تقویت ذخایر راهبردی و استفاده از ظرفیت های تولید فراسرزمینی

راهبرد ملی مرتبط با رکن « دسترسی به غذا »

راهبرد ( ۱۰ ) : بهره مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم ، مطلوب و کافی ، اصلاح و کارآمدسازی نظام توزیع و قیمت ، بهبود دسترسی فیزیکی و اقتصادی به غذا و حمایت از اقشار آسیب پذیر

راهبرد ( ۱۱ ) : توسعه و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و غذایی به منظور ارتقای بهره وری و توسعه نوآوری با تأکید بر انتفاع عادلانه عوامل زنجیره ارزش

راهبردهای ملی مرتبط با رکن « مصرف و سلامت غذا »

راهبرد ( ۱۲ ) : اصلاح الگوی مصرف غذا متناسب با اصول علمی تغذیه در جهت کاهش انواع سوء تغذیه

، از طریق ارتقای فرهنگ و سواد غذا و تغذیه در مصرف کنندگان ، افزایش تنوع غذایی ، توسعه مکمل یاری و غنی سازی ، توسعه مشارکت عمومی و ارتقای فرهنگ عمومی مبتنی بر سبک زندگی ایرانی - اسلامی

راهبرد ( ۱۳ ) : ارتقاء شاخص های کیفیت و سلامت غذا در طول زنجیره ارزش و بهبود کیفیت آب آشامیدنی با تأکید بر به کارگیری فناوری های نوین به منظور اصالت سنجی غذا و جلوگیری از تقلبات

راهبردهای ملی مرتبط با رکن « تاب آوری ( ثبات و پایداری ) »

راهبرد ( ۱۴ ) : حکمرانی کارآمد در حوزه آب ، مدیریت جامع حوضه

های آبخیز ، تعادل بخشی به سفره های آب زیرزمینی و منابع آب سطحی ، ساماندهی چاه های غیرمجاز ، ارتقای راندمان و بهره وری آب ، استفاده از منابع نامتعارف آب و توسعه عملیات آبخیزداری و آبخوان داری

راهبرد ( ۱۵ ) : حکمرانی مناسب و مدیریت جامع خاک به منظور ارتقاء ماده آلی و بهبود حاصلخیزی خاک و کاهش فرسایش خاک

راهبرد ( ۱۶ ) : سازگاری با پدیده تغییر اقلیم و کاهش آثار آن و مدیریت حوادث غیرمترقبه و شرایط اضطرار

راهبرد ( ۱۷ ) : حفظ توان اکولوژیک و جلوگیری از تغییر کاربری جنگل ها و مراتع و جلوگیری از گسترش پدیده بیابان زایی

راهبرد ( ۱۸ ) : توجه به عمران و توسعه روستایی و ارتقای زندگی عشایر با توجه به نقش حیاتی روستائیان و عشایر به عنوان کانون تولید محصولات کشاورزی

راهبرد ( ۱۹ ) : مدیریت تنش های جمعیتی و مؤلفه های اجتماعی مؤثر در امنیت غذایی

ماده ۶ - اقدامات ملی

اقدامات ملی مرتبط با رکن « فراهمی غذا »

۱ . برنامه ریزی لازم به منظور خودکفایی در محصولات راهبردی شامل خودکفایی پایدار در گندم و سیب زمینی ، تحقق خودکفایی در شکر و حبوبات و افزایش ضریب خودکفایی در برنج ، پنبه و روغن خوراکی از طریق توسعه دانش و فناوری های بوم سازگار ، ایمن و بی خطر در زنجیره ارزش کشاورزی و غذا از قبیل نهاده ها و روش تولید ، فرآوری ، لجستیک ، تجاری سازی و بازاریابی ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۸ ) ( الف ) [ پاورقی ۲ ]

۲ . اعداد داخل پرانتز نشان دهنده راهبرد مرتبط با هر اقدام است . همچنین اقدامات با توجه به اولویت در سه دسته ( الف ، ب و ج ) اولویت بندی شده اند .

۲ . برنامه ریزی لازم به منظور

خودکفایی در نهاده های راهبردی شامل تثبیت خودکفایی در منابع تأمین علوفه [ پاورقی ۳ ] و جو ، افزایش خودکفایی در ذرت دانه ای و معادل آن [ پاورقی ۴ ] و کنجاله [ پاورقی ۵ ] ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۸ ) ( الف )

۳ . با استفاده از یونجه ، ذرت علوفه ای ، سورگوم علوفه ای ، شبدر ، ارزن علوفه ای و سایر منابع تولید علوفه شامل بقایا و ضایعات محصولات کشاورزی

۴ سورگوم ، ارزن و تریتیکاله

۵ . کنجاله سویا ، کلزا ، آفتابگردان و پنبه

۳ . توسعه شهرک های کشاورزی گلخانه ای و تکمیل زنجیره ارزش برای انتقال حداکثری تولید محصولات سبزی و صیفی از مزرعه به گلخانه ( ۱ ) ( ۳ ) ( الف )

۴ . نیازسنجی ، سامان دهی و حمایت هدفمند از توسعه گلخانه ها با استفاده از فناوری

های نوین از قبیل هوشمندسازی گلخانه ها ، کشت عمودی و کشت بدون خاک ، گلخانه های دوجداره ، استفاده از تحلیل داده در بهینه سازی مصرف انرژی ، مهندسی سازی فرم گلخانه ( ۱ ) ( ۳ ) ( ۷ ) ( ب )

۵ . تنظیم تولید و عرضه محصولات سبزی و صیفی متناسب با تقاضا در طول سال و کاهش نوسانات تولید و قیمت با تولید و استفاده از داده های عرضه و تقاضا ( ۱ ) ( ۹ ) ( ۱۰ ) ( ب )

۶ . توسعه سیستم های نوین آبیاری و افزایش ضریب مکانیزاسیون به ویژه در مزارع سبزی و صیفی ( ۱ ) ( ۸ ) ( ۱۴ ) ( ج )

۷ . تسهیل مقررات بهره برداری از ظرفیت آب های ساحلی ، سرزمینی و بین المللی ، توسعه

سیستم های متراکم ، فوق متراکم به ویژه پرورش آبزیان در نوار ساحلی و قفس و استفاده از ظرفیت های دانش و فناوری ملی و بین المللی در راستای خودکفایی در تجهیزات موردنیاز ( ۱ ) ( ۷ ) ( ۱۴ ) ( الف )

۸ . حمایت از سرمایه گذاری ، انتقال دانش و فناوری ، ارتقای بهره وری ، ارزش افزایی ، ایجاد و تکمیل زنجیره ارزش آبزیان پرورشی مبتنی بر آمایش سرزمین : شامل

: الف - نظام تأمین تخم چشم زده ، بچه ماهی ( با اولویت تولید  $\square\square\square + \square\square\square$  ) و بچه میگو ، ب - به نژادی آبزیان و تنوع بخشی به گونه های با عملکرد بالا و زودبازده و معرفی گونه های جدید ، ج - تأمین خوراک

آبزیان ، د - توسعه مکانیزاسیون و حمل و نقل ، ه - توسعه سردخانه ها ، صنایع تبدیلی و تکمیلی ، بسته بندی و کاهش تلفات و ضایعات ، و - توسعه زیرساخت های لازم برای صادرات ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۷ ) ( ۸ ) ( الف )

۹ . حفاظت از ذخایر ژنتیکی آبزیان ، بازسازی منابع و احیا زیستگاه ها ، توسعه زیستگاه های مصنوعی ، حفاظت از مناطق تخم ریزی و نوزادگاهی و رهاسازی بچه ماهی در دریا ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۱۷ ) ( الف )

۱۰

. تعیین ذخایر انواع آبزیان در آب های ساحلی ، سرزمینی و بین المللی با استفاده از روش ها و فناوری های نوین و برنامه ریزی به منظور بهره برداری پایدار از ذخایر و تحقق صید مسئولانه ( ۱ ) ( ۷ ) ( ۱۷ ) ( ب )

۱۱. توسعه بهره گیری از ظرفیت آب های داخلی ( مخازن

سدها ، استخر های مربوط به چاه های آب ، قنوات و چشمه ها ، کانال های شبکه های آبیاری و ... ) برای پرورش ماهی با تأکید بر سیستم های بهره ور مطابق با توان و ظرفیت اکولوژیک ( ۱ ) ( ۱۴ ) ( ب )

۱۲. تقویت زیرساخت ها ، بنادر ، اسکله ها و ناوگان صیادی به منظور توسعه صید مسئولانه در آب های ساحلی ، سرزمینی و آزاد ( ۱ ) ( ۳ ) ( ج )

۱۳. به نژادی دام های سبک و سنگین ، حفظ تنوع ژنتیکی دام های بومی و تنوع بخشی به نژادهای اصلاح شده به منظور افزایش بهره وری تولید شیر و گوشت ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۷ ) ( الف )

۱۴. استفاده از سایر منابع علوفه ای ( منابع علوفه ای جدید ، بقایا ، تلفات و ضایعات محصولات ) برای تولید گوشت قرمز ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۸ ) ( ب )

۱۵. توسعه نظام جیره نویسی تغذیه دام و طیور ( ۱ ) ( ۲ ) ( ب )

۱۶. کاهش ضریب تبدیل خوراک طیور و کاهش هزینه تمام شده از طریق بهره گیری از فناوری های نوین از قبیل اصلاح نژاد طیور ، هوشمندسازی مدیریت تولید

طیور ، توسعه تولید اقتصادی سایر ماکیان ، استفاده از مکمل های زیستی در جیره طیور ، توسعه کاربرد اینترنت اشیا ، تحلیل داده و مدل سازی برای بهبود مدیریت بهداشت و تغذیه طیور ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۷ ) ( الف )

۱۷. ارزش افزایی محصولات جانبی کشتار دام و طیور و کاهش ضایعات و پسماندها ( ۱ ) ( ۸ ) ( ۱۱ ) ( ب )

۱۸. توسعه و تقویت صنایع جانبی و پشتیبان زنجیره ارزش تولید مرغ و تخم مرغ ( ۱ ) ( ۱۱ ) ( ج )

۱۹. توسعه و ارتقای زنجیره یکپارچه صنعت مرغ و مشارکت عملیاتی تشکل ها در مدیریت زنجیره صنعت مرغ ( ۱ ) ( ۴ ) ( ۱۱ ) ( ج )

۲۰. افزایش تولید تخم مرغ از طریق افزایش بهره وری و فرهنگ سازی به منظور افزایش مصرف تخم مرغ ( ۱ ) ( ۱۲ ) ( ج )

۲۱. اصلاح الگوی توسعه باغ های کشور متناسب با توان اکولوژیک سرزمین با تأکید بر محصولات کم آب بر و خشکبار ، صنایع مرتبط و بازارهای داخلی و صادراتی ( ۱ ) ( ۱۷ ) ( الف )

۲۲. بهبود مدیریت باغ ها از نظر تنش های زیستی و غیرزیستی

، تغذیه ، آبیاری ، مکانیزاسیون و برداشت با تأکید بر بهره گیری از دانش و فناوری های نوین ، افزایش عملکرد ، بهره وری آب ، ارتقا کیفیت ، سلامت و بازارپسندی محصولات باغی ( ۱ ) ( ۸ ) ( ۱۴ ) ( الف )

۲۳. نوسازی و مدرن سازی باغ های مسن و فرسوده با تأکید بر بهره گیری از دانش و فناوری های نوین و ارتقاء کیفیت و سلامت ، افزایش عملکرد ، بهره وری آب ، کیفیت و بازارپسندی محصولات باغی ( ۱ ) ( الف )

۲۴. کاهش وابستگی تولید شیر به علوفه های پرآب بر ( مانند ذرت ) و کنجاله سویا از طریق جایگزین نمودن علوفه ها و کنجاله های کم آب بر ( ۱ ) ( ۲ ) ( الف )

۲۵. افزایش بهره وری تولید شیر به خصوص در دامداری های سنتی و نیمه سنتی ( ۱ ) ( ۱۸ ) ( ج )

۲۶. ایجاد و تکمیل زنجیره تولید و ارزش صنعت شیر و فراورده های لبنی با محوریت تشکل های منطقه ای و شرکت های دانش بنیان ( ۱ ) ( ۴ ) ( ج )

۲۷. توسعه فناوری های مؤثر در ارتقاء رعایت استاندارد کیفی تولید و عرضه شیر

و فرآورده های لبنی از قبیل کیت ها و آزمایشگاه های تشخیص و فناوری های غیرحرارتی سالم سازی شیر ( پلاسما ، فرا دما ، فشار بالا ، میدان الکتریکی ارتعاشی ، غشایی و میکروفیلتراسیون ) ( ۱ ) ( ۷ ) ( ج )

۲۸. خودکفایی در تولید ملکه زنبور عسل ، بهبود ژنتیکی و توسعه زنبور عسل ایرانی و ارتقاء

دانش و فناوری و تکمیل زنجیره های ارزش به منظور ارتقاء عملکرد و توسعه کیفی صنعت زنبورداری با استفاده از فناوری های نوین و تقویت تشکل های مربوطه جهت مدیریت زنجیره تأمین ( ۱ ) ( ۲ ) ( ۷ ) ( ج )

۲۹. جلوگیری از تقلب در تولید و عرضه عسل و محصولات جانبی با توسعه فناوری های تشخیصی و سیستم های ردیابی ، رتبه بندی و گواهی محصول ( ۱ ) ( ۷ ) ( ج )

۳۰. جلوگیری از قاچاق دارو ، ژل رویال ، ملکه و جلوگیری از ورود بیماری های قرنطینه ای ویروسی جدید ( ۱ ) ( ۹ ) ( ج )

۳۱. کاهش وابستگی به بذور هیبرید وارداتی و ارتقای توانمندی های تولید داخل به منظور تأمین ارقام داخلی مناسب برای تولید ( ۲ ) ( الف )

۳۲. بهره گیری از دانش و فناوری های نوین و حمایت از سرمایه گذاری در زیرساخت ها و توسعه نظام تولید بذر ، و حمایت از صادرات بذر ( ۲ ) ( ۷ ) ( ۹ ) ( الف )

۳۳. حمایت از توسعه نظام کشت نشایی در محصولات زراعی و سبزی و صیفی و به کارگیری نشا به جای بذر ( ۲ ) ( الف )

۳۴. استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان به منظور توسعه ماشین آلات نشاکاری ( ۲ ) ( ۸ ) ( الف )

از ظرفیت فرآوری بقایای محصولات و ضایعات ، محصولات جدید ( جلبک ها و حشرات ) و سایر دانه ها ( مانند ارزن ، سورگوم ، تریتیکاله و . . . ) برای جایگزینی بخشی از خوراک دام و طیور ( ۲ ) ( ۸ ) ( الف )

۳۶. شناسایی ، جمع آوری و استفاده از ذخایر ژنتیکی زراعی و باغی به منظور تولید ارقام جدید ( به ویژه بذور هیبرید ) برای اقلیم های متفاوت و گلخانه ( ۲ ) ( ب )

۳۷. ارتقای توانمندی تولید داخل بسترهای کشت گلخانه ای و کاهش وابستگی به واردات در بسترهای کشت گلخانه ای ( ۲ ) ( ب )

۳۸. توسعه ارقام باغی جدید و مناسب ، ارتقا نظام تأمین پایه ، پیوندک و نهال گواهی شده

و نظارت بر نهالستان ها ، جلوگیری از تولید نهال های غیراستاندارد ، توسعه صادرات نهال و تقویت خدمات قرنطینه ای با در نظر گرفتن وظایف حاکمیت و اعطای نقش حداکثری به بخش خصوصی ( ۲ ) ( الف )

۳۹. سالم سازی هسته های اولیه ارقام تجاری باغی بومی ، تأمین ارقام و اندام تکثیری سالم و اصیل و احداث باغ های مادری ( ۲ ) ( الف )

۴۰. دانش بنیان کردن

تولید اندام های تکثیری و بهره گیری از فناوری های نوین ، تأمین ارقام و مواد گیاهی اصیل و سالم و سرمایه گذاری ، حمایت و ارائه مشوق های لازم برای تولید اندام تکثیری گیاهان زینتی در داخل ( ۲ ) ( ب )

۴۱. سامان دهی صدور مجوز تولیدات کشت بافتی ، کنترل کیفیت این تولیدات و تأمین مواد اولیه تکثیری و شیمیایی در واحدهای کشت بافتی ( ۲ ) ( ب )

۴۲. ایجاد و ارتقای نظام تولید خوراک دام و طیور صنعتی ( ۲ ) ( الف )

۴۳. حمایت از شرکت های دانش بنیان به منظور بومی سازی تولید و ارتقای کیفیت انواع کودهای کشاورزی و محرک رشد گیاهی از طریق توسعه دانش فنی یا انتقال فناوری ( ۲ ) ( ۷ ) ( الف )

۴۴. بهبود روش های مصرف کودهای آلی و زیستی و محرک های رشد ( ۲ ) ( ۵ ) ( الف )

۴۵. شناسایی و تأمین مواد اولیه مورد نیاز تولید کود و محرک های رشد به منظور کاهش وابستگی به واردات کود و محرک های رشد ( ۲ ) ( الف )

۴۶. حمایت از سرمایه گذاری در تولید مواد مؤثره با کیفیت و افزودنی های آفت کش های شیمیایی ( ۲ ) ( الف )

۴۷. تقویت نظارت بر کاربرد آفت کش ها از طریق استقرار کامل نظام نسخه نویسی الکترونیک آفت کش ها و ارتقا دانش و مهارت در حوزه مصرف صحیح آن ها ( ۲ ) ( ۵ ) ( الف )

۴۸. توسعه و ترویج روش های غیرشیمیایی و تلفیقی در مدیریت آفات ( ۲ ) ( ۵ ) ( الف )

۴۹. سامان دهی و هوشمندسازی توزیع کود با بهره گیری از ظرفیت بخش های غیردولتی و راه اندازی کارگزاری های تشکل محور در تأمین کود ( ۲ ) ( ۴ ) ( ب )

۵۰. توسعه آزمایشگاه های تجزیه خاک و گیاه ، حمایت از ارزیابی دوره ای عناصر غذایی خاک و ارتقاء دانش بهره برداران در مصرف علمی و کارشناسی کود ( ۲ ) ( ۱۵ ) ( ب )

۵۱. حمایت از تولید و مصرف آفت کش ها و کودهای کم خطر زیستی به منظور افزایش کیفیت ، ارتقاء شاخص های سلامت محصول و تولید محصولات گواهی شده در گلخانه و فضای باز ( ۲ ) ( ۱۳ ) ( ب )

۵۲. ارتقاء نظارت بر کیفیت آفت کش های وارداتی ( شامل مواد مؤثره و افزودنی ها ) با تأکید بر استقرار سیستم ردیابی محصول ( ۲ ) ( ۹ ) ( ب )

۵۳. حمایت از بهسازی ، نوسازی و ارتقاء تجهیزات و ناوگان مصرف آفت کش ها ( ۲ ) ( ۸ ) ( ب )

۵۴. خودکفایی در تولید واکسن های آبریان ، طیور و دام و کاهش وابستگی در تأمین مواد اولیه ( ۲ ) ( ۹ ) ( الف )

۵۵. تهیه و تدوین فارماکوپه داروهای دامی ، توسعه نظام نظارت بر واکسن و داروهای دامی ، جلوگیری از ورود غیرمجاز دارو و واکسن و استقرار نظام نسخه نویسی الکترونیکی دارو ( ۲ ) ( ۱۳ ) ( الف )

۵۶. کاهش وابستگی به واردات مواد اولیه تولید دارو ، سموم ، اسیدهای آمینه ، ویتامین ها و دیگر ریزمغذی ها از طریق ارتقای توان تولید کنندگان داخلی ( ۲ ) ( الف )

۵۷. توسعه تولید واکسن های نسل جدید ( نو ترکیب ) و ایجاد بانک بذر واکسن و تسهیل واگذاری بذر واکسن به شرکت های دانش بنیان ( ۲ ) ( ۶ ) ( ۷ ) ( الف )

۵۸. تولید مکمل های خوراک دام ، طیور و آبریان مبتنی بر ظرفیت داخل با حمایت از شرکت های دانش بنیان بخش خصوصی ( ۲ ) ( الف )

۵۹. توسعه تولید مرغ لاین قابل رقابت با نژادهای وارداتی و ارتقاء ضریب خودکفایی در تولید جوجه اجداد گوشتی و حفاظت و بهره برداری بیشتر از نژادهای بومی ( ۲ ) ( ۷ ) ( الف )

۶۰. تحول

در نظام بیمه تخصصی بخش کشاورزی با تأکید بر تحول در ارزیابی ریسک و ضرر و زیان و کاهش مخاطرات اخلاقی و انتخاب نامناسب به منظور مدیریت ریسک سرمایه گذاری در بخش کشاورزی ( ۳ ) ( الف )

۶۱. تسهیل و



حمایت از ورود بخش خصوصی و تعاونی ها به خدمات بیمه ای بخش کشاورزی از طریق بهبود فضای رقابتی ، ایجاد نظام آمار و اطلاعات و ایجاد مشوق ها و نظام یارانه ای برای بیمه محصولات راهبردی ( ۳ ) ( ب )

۶۲ . استانداردسازی قراردادهای کار کشاورزی به منظور ارائه پوشش های بیمه ای تأمین اجتماعی ( ۳ ) ( ۵ ) ( الف )

۶۳ . افزایش استفاده از ظرفیت بورس کالا

و بازارهای سلف در محصولات و نهاده های کشاورزی از طریق منوط شدن بخشی از حمایت های دولتی به حضور در بورس کالا و افزایش حضور شرکت های دولتی و خریداران عمده در بورس ( ۳ ) ( ۹ ) ( الف )

۶۴ . استفاده حداکثری از ظرفیت صندوق توسعه ملی برای افزایش سرمایه گذاری در بخش از طریق ارائه طرح های سرمایه گذاری زیرساختی و بزرگ مقیاس دارای توجیه اقتصادی ( ۳ ) ( الف )

۶۵ . توسعه صندوق حمایت از سرمایه گذاری در بخش کشاورزی از محل تعرفه گمرکی محصولات کشاورزی به منظور افزایش سرمایه گذاری در توسعه زیرساخت های بخش از قبیل توسعه روش های آبیاری نوین ، یکپارچه سازی اراضی ، توسعه مکانیزاسیون ، توسعه کشاورزی حفاظتی ، بهبود خاک ، توسعه نیروی انسانی ، توسعه فعالیت های آبخیزداری ، توسعه باغ ها ، صنایع فرآوری ( ۳ ) ( الف )

۶۶ . حمایت از توسعه سرمایه گذاری زیربنایی در انواع شهرک های کشاورزی و تسهیل صدور مجوزها ( ۳ ) ( ۴ ) ( ب )

۶۷ . رفع محدودیت های توسعه سرمایه گذاری خطرپذیر و سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی و استفاده بیشتر از ظرفیت بورس و فرابورس ( ۳ ) ( ۶ ) ( ب )

۶۸ . شفاف سازی و منطقی کردن حمایت های قیمتی و غیرقیمتی بخش کشاورزی به تفکیک حمایت از تولیدکننده و حمایت از مصرف کننده ( ۳ ) ( ب )

۶۹ . حمایت از توسعه نظام های بهره برداری کشاورزی دانش بنیان با تأکید بر یکپارچه سازی مدیریت فعالیت های کشاورزی و تقویت کشاورزی خانوادگی ( ۴ ) ( الف )

۷۰ . ایجاد ، تکمیل ، سازماندهی و توانمندسازی تشکل های صنفی و تخصصی و شرکت های تعاونی بخش و ارتقاء نقش و جایگاه آن ها در تجارت محصولات کشاورزی ( ۴ ) ( ۹ ) ( الف )

۷۱ . چابک سازی دولت در بخش کشاورزی با تمرکز بر امور تولی

گری ، بهره گیری از خدمات الکترونیک ، برون سپاری حداکثری امور تصدی گری باقیمانده ( از قبیل تأمین نهاده ها ) و مشارکت جویی نظام مند از تشکل های فراگیر و ملی بخش در برنامه ریزی ( ۴ ) ( الف )

۷۲ . تنقیح قوانین و مقررات بخش کشاورزی به منظور رفع موانع تولید و ایجاد یکپارچگی و انسجام در برنامه ریزی و مدیریت بخش کشاورزی ( ۴ ) ( الف )

۷۳ . ایجاد نظام جامع آمار

و اطلاعات بخش کشاورزی با تأکید بر جمعیت داده های تولید شده در بخش های مختلف ، به منظور ارتقای شفافیت و تسهیل دسترسی به داده های صحیح و دقیق و استفاده از ظرفیت کلان داده ها ( ۴ ) ( الف )

۷۴ . ایجاد نسخه پشتیبان برای بانک های ژن مرتبط با حوزه امنیت غذایی مشتمل بر بانک های ژن گیاهی ، جانوری و میکروارگانیسم ها و راه اندازی سامانه های مرتبط ( ۴ ) ( ۱۷ ) ( الف )

۷۵ . ایجاد سازوکار قانونی برای رفع تعارض منافع تولیدکننده ، بهره بردار و ناظر ( ۴ ) ( ۱۳ ) ( ب )

۷۶ . تجهیز و هم افزا کردن یگان های حفاظت ، نظارت و ساماندهی صید و کنترل شناورهای صیادی فاقد هویت و صید غیرقانونی و غیرمجاز ( ۴ ) ( ۱۷ ) ( ج )

۷۷ . طبقه بندی مشاغل کشاورزی ، شناسنامه دار کردن کشاورزان و منابع تحت مدیریت آن ها از قبیل سنددار کردن زمین های کشاورزی و تعیین حق آبه ها ( ۵ ) ( ۱۴ ) ( ۱۵ ) ( الف )

۷۸ . ایجاد نظام تعیین صلاحیت های شغلی بهره برداران بخش ، توانمندسازی و ارتقا<sup>۱</sup> مستمر مهارت های شغلی آن ها به منظور دانش بنیان نمودن فرآیندهای تولید از طریق روش های نوین ( ۵ ) ( الف )

۷۹

. ایجاد نظام تربیت نیروی انسانی موردنیاز بخش کشاورزی از طریق تحول در نظام آموزش عالی و هنرستان ها و تقویت آموزش های مهارتی ، با تأکید بر ساماندهی کارآموزی و کارورزی دانش آموزان و دانشجویان ، اصلاح و به روزرسانی سرفصل دروس ، برگزاری دوره های مهارت آموزی کوتاه مدت برای تمام متقاضیان در مناطق دارای ظرفیت کشاورزی و اصلاح ساز و کارهای هدایت تحصیلی در این مناطق ( ۵ ) ( الف )

۸۰ . افزایش سهم انواع برنامه های ترویجی حوزه کشاورزی در شبکه های اصلی رسانه ملی با رویکرد امیدآفرینی و افزایش انگیزه ( ۵ ) ( ۱۲ ) ( ب )

۸۱ . تبیین نقش ممتاز کشاورزی و کشاورزان در استقلال ، اقتدار و پیشرفت کشور و تکریم کشاورزان در جامعه ( ۵ ) ( ۱۸ ) ( ب )

۸۲ . تدقیق حوزه فعالیت و مصادیق تحقیقات دولتی در جهت افزایش تحقیقات پایه و طرح های دارای بازده بلندمدت ( ۶ ) ( الف )

۸۳ . زمینه سازی به منظور افزایش نقش بخش خصوصی در تحقیقات دارای توجیه اقتصادی و افزایش نقش شرکت های دانش بنیان در تحقیقات حوزه فناوری های پیشرفته بخش کشاورزی ( ۶ ) ( ۷ ) ( الف )

۸۴ . حمایت از افزایش تحقیق و توسعه و تجاری

سازی فناوری در بخش خصوصی ، شرکت های دانش بنیان و استارتاپ ها ، پارک های علم و فناوری و مراکز رشد ، از طریق خرید تضمینی فناوری ها و محصولات راهبردی و موردنیاز بخش ( ۶ ) ( ۳ ) ( الف )

۸۵ . ساماندهی تحقیقات دولتی

و برون سپاری حداکثری تحقیقات دولتی به ویژه به دانشگاه ها ، مؤسسات پژوهشی غیردولتی و شرکت های دانش بنیان و ارزیابی دقیق و رتبه بندی مجریان با توجه به سوابق فعالیت های آن ها ( ۶ ) ( ۴ ) ( الف )

۸۶ . پوشش ریسک استفاده آزمایشی ( پایلوت ) از فناوری های نوین در واحدهای منتخب و تسهیل به کارگیری موارد اثبات شده توسط بهره برداران از طریق ایجاد و توسعه صندوق های پژوهش و فناوری تخصصی ، صندوق های سرمایه گذاری خطرپذیر ( □□ ) ، صندوق های خطرپذیر شرکتی ( □□□ ) و صندوق های سرمایه گذاری بورسی ( □□ ) در حوزه دانش بنیان امنیت غذایی ( ۶ ) ( ۳ ) ( ۷ ) ( الف )

۸۷ . تدوین و استقرار تقسیم کار ملی پژوهش در بخش کشاورزی و تعیین

سهم پژوهش های بنیادی ، کاربردی و توسعه ای از پژوهش های این بخش به منظور جهت دهی به پژوهش های دانشگاهی و پایان نامه ها و حمایت از آن ها در جهت حل مسائل بخش کشاورزی ( ۶ ) ( الف )

۸۸ . تسهیل شرایط انتقال تجربه و دانش فنی و انجام فعالیت های تحقیق و توسعه مشترک میان مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی و شرکت های دانش بنیان ( ۶ ) ( الف )

۸۹

. اصلاح آیین نامه ارتقا□ و ترفیع اعضای هیأت علمی دانشکده های کشاورزی و سایر رشته های مرتبط ، در راستای ارتقای نقش آفرینی اعضای هیأت علمی در دستیابی به اهداف کشور در امنیت غذایی ( ۶ ) ( ب )

۹۰ . ایجاد شبکه تجهیزات و زیرساخت های آزمایشگاهی متشکل از آزمایشگاه های مورد تأیید سراسر کشور و ارائه سرویس باکیفیت و قیمت مناسب ( ۶ ) ( ب )

۹۱ . توسعه ارتباطات بین المللی جهت تهیه ، تعمیر و ارتقای تجهیزات آزمایشگاه ها و اعتباربخشی بین المللی ( ۶ ) ( ب )

۹۲

. توسعه کشاورزی هوشمند و دیجیتال از طریق افزایش به کارگیری فناوری های نوین از قبیل هوش مصنوعی ، حسگرهای هوشمند ، رباتیک ، کلان داده ها و اینترنت اشیا□ در کلیه مراحل تولید ( ۷ ) ( ۸ ) ( الف )

۹۳ . بهره برداری از ظرفیت تولید گیاهان آبی و جلبک ها ( ۷ ) ( ۱ ) ( الف )

۹۴ . امکان سازی تولید گوشت مصنوعی ، تولید پروتئین های میکروبی ، شبه کازئین های میکروبی ( جایگزین لبنیات ) و غیره با رعایت ملاحظات مربوط به سلامت غذا و محیط زیست ( ۷ ) ( ۱ ) ( الف )

۹۵ . ایجاد تغییرات آب و هوایی با استفاده از فناوری هدایت سامانه های بارشی در فصل گرم سال ( ۷ ) ( ۱۶ ) ( الف )

۹۶ . مصونیت بخشی و اجتناب از غافلگیری راهبردی در مواجهه با تهدیدات از طریق اعلام هشدار به موقع ، ردیابی ، پیگیری و تشخیص منشأ و نوع تهدید غذایی علیه کشور ( ۷ ) ( ب )

۹۷. مدیریت و سیاست گذاری یکپارچه در صنایع تبدیلی و تکمیلی به منظور تدوین نقشه راه توسعه صنایع غذایی متناسب

با نیاز و رعایت اصول آمایش سرزمین ، ساماندهی و توسعه واحدهای فرآوری و بسته بندی پیشرفته و تعیین و تکلیف طرح های نیمه تمام ، با هدف کاهش سهم خام فروشی محصولات کشاورزی ( ۸ ) ( ۴ ) ( الف )

۹۸. حمایت هدفمند و اعطای تسهیلات

مناسب به منظور نوسازی ماشین آلات و تجهیزات صنایع تبدیلی و تکمیلی با تأکید بر استفاده از ظرفیت شرکت های داخلی تولید کننده ماشین آلات و تجهیزات و ارتقای توانمندی های فناورانه آن ها ( ۸ ) ( ب )

۹۹. توسعه و ارتقای نشان های تجاری در سطوح ملی ، منطقه ای و جهانی ( ۸ ) ( ۹ ) ( ب )

۱۰۰. حمایت از توسعه فناوری نوین به منظور تولید و استفاده از مواد افزودنی مفید و بی خطر و کاهش مواد مضر و آلاینده های ناشی از فرآوری ( ۸ ) ( ۷ ) ( ۱۳ ) ( ب )

۱۰۱. کاهش وابستگی به مواد اولیه وارداتی موردنیاز نگهداری ، فرآوری و بسته بندی محصولات غذایی ( ۸ ) ( ب )

۱۰۲. توسعه زنجیره سرد محصولات کشاورزی با تأکید بر محصولات صادراتی ( ۸ ) ( ۹ ) ( ۱۳ ) ( ج )

۱۰۳. تولید دانش بنیان و صنعتی غذاهای بومی ( ۸ ) ( ۱۲ ) ( ج )

۱۰۴. حمایت

مؤثر از ارتقاء ضریب مکانیزاسیون به منظور به کارگیری ماشین آلات به روز در کلیه مراحل تولید محصولات زراعی ، باغی ، دامی و شیلاتی و جایگزینی ماشین آلات فرسوده با ماشین آلات به روز ( ۸ ) ( ۱ ) ( الف )

۱۰۵. حمایت از توسعه تجهیزات ، ماشین آلات و سکوها ( پلتفرم های ) موردنیاز برای هوشمندسازی کشاورزی ( ۸ ) ( ۷ ) ( الف )

۱۰۶. تدوین و به روزرسانی دوره ای گزارش نیازسنجی مکانیزاسیون در زنجیره ارزش محصولات زراعی ، باغی ، دامی و شیلاتی با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی ( ۸ ) ( الف )

۱۰۷. حمایت از تشکیل و تقویت تعاونی ها ، تشکل ها و شرکت های غیردولتی ارائه خدمات مکانیزاسیون کشاورزی ( ۸ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۰۸. به روزرسانی امکانات ، تجهیزات و آزمایشگاه ها برای آزمون و استانداردسازی ماشین های کشاورزی و انحصارزدایی از مراکز آزمون و صدور گواهی استاندارد ( ۸ ) ( ب )

۱۰۹. تعیین نقاط بحرانی ، ارزش افزایی و تولید فرآورده های با ارزش افزوده بالا از بقایا ، تلفات و ضایعات از طریق ایجاد نظام جامع اطلاعاتی هوشمند ( ۸ ) ( الف )

۱۱۰. مدیریت یکپارچه بقایا ، تلفات و ضایعات محصولات کشاورزی و غذا و ارائه گزارش سالانه از میزان کاهش بقایا ، تلفات و ضایعات توسط نهاد متولی ( ۸ ) ( ۴ ) ( ب )

۱۱۱. استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و فناوری به منظور کمک به مدیریت ضایعات و پسماند ( ۸ ) ( ۷ ) ( ب )

۱۱۲. توسعه دیپلماسی غذایی به ویژه با کشورهای

همسایه و انعقاد موافقت نامه های تجاری دو و چندجانبه لازم ( از قبیل موافقت نامه های بهداشت گیاهی و دامی ) به منظور افزایش سهم همسایگان از تعاملات تجاری محصولات کشاورزی و غذایی ( ۹ ) ( الف )

۱۱۳. شناسایی حوزه های متأثر از تحریم در ارکان امنیت غذایی و اقدامات لازم برای خنثی سازی و کم اثر کردن تحریم ها ( ۹ ) ( الف )

۱۱۴. تفکیک تولید صادرات گرا ( تولید مختص صادرات ) از تولید برای بازار داخلی و سیاست

گذاری مناسب به منظور توسعه تولید صادرات گرا و پرهیز از اعمال ناگهانی ممنوعیت ها و محدودیت های تجاری ضمن رعایت عدم آسیب پذیری دسترسی و سلامت آحاد مردم از صادرات ( ۹ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۱۵. توسعه کشاورزی و دامداری فراسرزمینی به منظور تأمین کمبود محصولات راهبردی کشور با تأکید بر ذرت ، دانه های روغنی و گوشت قرمز ( ۹ ) ( ۱ ) ( الف )

۱۱۶

. تدوین برنامه های اجرایی کشاورزی فراسرزمینی ، انعقاد تفاهم نامه مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و کشورهای هدف و ساماندهی فعالان حقیقی و حقوقی در عرصه کشاورزی فراسرزمینی کشور ( ۹ ) ( ب )

۱۱۷. ساماندهی و ارتقاء ضوابط بهداشتی -

قرنطینه ای در مرزها و مبادی کشور ، استقرار گمرکات تخصصی و تجهیز گمرکات به منظور کنترل دقیق عوامل بیماری زا و تهدیدات زیستی و غذایی با تأکید بر کاهش مدت زمان ترخیص کالا ( ۹ ) ( ۱۳ ) ( الف )

۱۱۸. تبدیل کشور به محور ( هاب ) تجاری منطقه

با استفاده از ظرفیت های خالی سیلو ها ، انبارها ، مخازن ، سردخانه های ذخیره سازی محصولات غذایی و کارخانه های صنایع غذایی و توسعه معاملات پایاپای ( سوآپ ) محصولات کشاورزی ( ۹ ) ( ۸ ) ( ب )

۱۱۹. مهندسی مجدد و پویای نظام تعرفه ای در راستای حمایت از تولیدات داخل و ارتقای سطح فناوری و نوآوری ( ۹ ) ( ۳ ) ( ب )

۱۲۰. بهبود زیرساخت ها و فرآیندها در پایانه ها و گمرکات با استفاده از فناوری های نوین ( ۹ ) ( ۷ ) ( ب )

۱۲۱. ارتقاء کمی و کیفی آزمایشگاه های کنترل کیفیت نهاده ها و محصولات وارداتی به منظور پاسخگویی دقیق و سریع با تأکید بر تقویت بخش خصوصی ( ۹ ) ( ۱۳ ) ( ب )

۱۲۲. رصد و پایش شاخص ها ، تحولات و بازار غذایی در سطح جهان و اتخاذ تصمیمات به هنگام با هدف مدیریت تکانه های جهانی ( ۹ ) ( ۴ ) ( ب )

۱۲۳. مدیریت ظرفیت ، زمان و میزان آزادسازی ذخایر راهبردی و ایجاد هماهنگی بین دستگاه های ذیربط و استفاده از ظرفیت های داخلی در تأمین ذخایر راهبردی ( ۹ ) ( ب )

۱۲۴. تدقیق آمایش و آمار تعداد

و ظرفیت سیلو ها ، انبارها ، مخازن و سردخانه های ذخیره سازی محصولات غذایی به منظور نیازسنجی ، بهینه سازی و توسعه سیلو ، مخازن ، سردخانه ها و انبارها با تأکید بر فناوری های نوین ( ۹ ) ( ۷ ) ( ج )

۱۲۵. جلوگیری از قاچاق کالاها ، محصولات و نهاده های کشاورزی با تأکید بر توسعه فناوری های نوین ( ۹ ) ( ج )

۱۲۶. تقویت ساختار وزارت جهاد کشاورزی و وزارت امور خارجه در موضوعات دیپلماسی غذایی و تجارت محصولات کشاورزی ( ۹ ) ( ۴ ) ( ج )

اقدامات ملی مرتبط با رکن « دسترسی به غذا »

۱۲۷. ساماندهی

بازار محصولات به منظور دستیابی به قیمت تعادلی و حذف واسطه های غیرضرور با تأکید بر ایجاد بازارهای عرضه مستقیم و تقویت سهم بازارهای مجازی خرید و فروش محصولات کشاورزی ( ۱۰ ) ( ۱۱ ) ( الف )

۱۲۸. مدیریت هوشمند توزیع محصولات کشاورزی از طریق تقویت ساز و کار بازار و شفافیت با ایجاد نظام آمار و اطلاعات با تأکید بر اطلاعات زمان و مکان عرضه محصولات ( ۱۰ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۲۹. ارتقاء کارآمدی نظام تأمین و توزیع محصولات غذایی در مواجهه با تکانه های اجتماعی ، مخاطرات اقلیمی و حوادث غیرمترقبه ( ۱۰ ) ( ۱۶ ) ( ۱۹ ) ( الف )

۱۳۰. متعادل سازی سهم هزینه غذا از هزینه خانوارها و افزایش سرانه دریافت انرژی ، پروتئین و ریزمغذی ها در اقشار زیر خط فقر غذایی و اقشار آسیب پذیر تغذیه ای ( مادران باردار ، شیرده ،

کودکان زیر ۵ سال ، نوجوانان و سالمندان ) ، حداقل به میزان کمینه نیاز غذایی از طریق ساماندهی و حمایت از نهادهای دولتی و غیردولتی متولی این اقشار و اعطای یارانه و کمک های غذایی ( ۱۰ ) ( ۱۲ ) ( الف )

۱۳۱. ایجاد و تقویت گروه های خودیار و همیار محلی به منظور بهبود دسترسی اقتصادی در خانواده های کم بضاعت ( ۱۰ ) ( ۱۲ ) ( ۱۹ ) ( ب )

۱۳۲. تکمیل ضوابط و مقررات حمل و نقل محصولات کشاورزی و تکمیل زیرساخت های مربوطه به منظور تسهیل توسعه ناوگان حمل و نقل اختصاصی متناسب با نوع محصولات با محوریت بخش خصوصی ( ۱۰ ) ( ب )

۱۳۳. سامان دهی بازارهای داخلی و زنجیره تأمین با استفاده از توسعه سکوهای ( پلتفرم های ) مجازی ، شفاف سازی عرضه و تقاضا و توسعه زیرساخت های عرضه مستقیم محصولات ( ۱۱ ) ( ۱۰ ) ( الف )

۱۳۴. توسعه کشت قراردادی به منظور تقویت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی ( ۱۱ ) ( ۱ ) ( الف )

۱۳۵. توسعه سکوهای ( پلتفرم های ) مدیریت زنجیره تأمین برای جمع آوری ، درجه بندی ، بسته بندی ،

برچسب گذاری ، بهبود حمل و نقل ، انبارداری ، ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی با هدف ارزش افزایی و ارتقاء کیفیت ، سلامت و بازارپسندی و کاهش تلفات و ضایعات محصولات کشاورزی ( ۱۱ ) ( ۸ ) ( ۱۳ ) ( ب )

۱۳۶. حمایت از شکل گیری و تکمیل زنجیره های ارزش در حوزه های مختلف بخش کشاورزی ( ۱۱ ) ( ب )

اقدامات ملی مرتبط با رکن « مصرف و سلامت غذا »

۱۳۷. تقویت نظام هوشمند پایش و ارزیابی مستمر الگوی مصرف مبتنی بر کلان داده و انتشار گزارش رسمی الگوی مصرف به صورت دوره ای با توجه به سطوح دسترسی ( ۱۲ ) ( الف )

۱۳۸. استقرار و

به روزرسانی سبد غذایی و الگوی مصرف مطلوب ایرانی □ اسلامی مبتنی بر توان سرزمینی ، اقتصاد تولیدات ، سلامت افراد و فرهنگ غنی ایرانی - اسلامی در تعامل دو جانبه وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی با تأکید بر متناسب سازی تدریجی سبد غذایی با سبد غذایی ایرانی - اسلامی ، کاهش سهم اقلام آب بر در سبد غذایی و متناسب سازی سهم پروتئین های حیوانی و گیاهی ( ۱۲ ) ( الف )

۱۳۹. ایجاد و تقویت ساختار قانونی مناسب غذا و تغذیه در دستگاه های مسئول امنیت غذایی ( ۱۲ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۴۰. پایش دوره ای وضعیت آگاهی و سواد غذا و تغذیه ای جامعه ، ارتقاء سطح

فرهنگ و سواد تغذیه ای در کشور با بهره گیری هماهنگ از نتایج تحقیقات نوین تغذیه ای و توصیه های طب ایرانی و ارتقاء ابعاد شناختی ، گرایشی و رفتاری جامعه در امر انتخاب ، خرید و طبخ غذا ( ۱۲ ) ( الف )

۱۴۱. بهبود کیفیت زنجیره گندم ، آرد و نان با تأکید بر معرفی ارقام گندم با درصد پروتئین بالا ، خاصیت نانوائی بالاتر و قدرت جذب بالای عناصر ریزمغذی ، غنی سازی آرد با

عناصر ریزمغذی ، کاهش درصد سبوس گیری و جنین گیری از گندم ، استفاده از افزودنی های متناسب با نیاز بیماری های شایع و ارتقای فناوری پخت و افزایش تنوع نان صنعتی ( ۱۲ ) ( ۱۳ ) ( ۸ ) ( ۱ ) ( الف )

۱۴۲. آموزش جامع و همگانی و فرهنگ سازی در خصوص ابعاد مختلف امنیت غذایی به

ویژه در زمینه های مرتبط با کیفیت و سلامت غذا ، دانش بنیان نمودن تولید ، حفظ منابع پایه ، الگوی مصرف ، حلال و طیب بودن غذا ، پرهیز از اسراف و تبذیر ، عدالت توزیعی و دسترسی همگانی به غذا ، تکمیل زنجیره های ارزش و ارتقاء بهره وری مبتنی بر فرهنگ ایرانی - اسلامی و روحیه مدیریت جهادی با همکاری رسانه ملی ، دستگاه های تخصصی مرتبط و ظرفیت های مردمی ( ۱۲ ) ( ۱۰ ) ( ۱۱ ) ( ۱۳ ) ( الف )

۱۴۳ . ارتقاء دانش ، نگرش و ارزش های جامعه در راستای امنیت غذایی پایدار با استفاده از ابزارهای مختلف ارتباط

جمعی و رویدادهای اجتماعی مختلف به منظور مطالبه گری برای غذای باکیفیت و سالم و استفاده از ظرفیت تشکل ها و سازمان های مردم نهاد و نهادهای عمومی برای ارتقای فرهنگ غذایی ( ۱۲ ) ( ۴ ) ( ب )

۱۴۴ . فرهنگ سازی اهمیت امنیت غذایی ، ارتقای دانش و مهارت های روز در سیاست گذاران و مدیران به منظور لحاظ

این مقوله در سیاست ها ، راهبردها و برنامه ریزی های کلان کشور و ثبات در تصمیمات و اجتناب از تغییرات مکرر سیاست ها و مدیریت ها به عنوان یکی از ارکان مهم توسعه و حکمرانی کشور ( ۱۲ ) ( ۴ ) ( ج )

۱۴۵ . فرهنگ سازی ، ترویج و گفتمان سازی برنامه های کلان کشور در حوزه

امنیت غذایی به منظور مشارکت حداکثری کنشگران زنجیره ارزش شامل تأمین و توزیع کنندگان نهاده ها ، فرآوری کنندگان و فروشندگان از عمده فروشی تا خرده فروشی در تحقق آن برنامه ها ( ۱۲ ) ( ۴ ) ( ب )

۱۴۶ . فرهنگ

سازی در خصوص تأمین ، تولید و توزیع نهاده های سالم در تولید محصولات کشاورزی و غذایی ، ارتقای فرهنگ تولید محصول سالم ، حلال و طیب ، مطابق با سلیقه مصرف کنندگان ( ۱۲ ) ( ۱ ) ( ۲ ) ( ج )

۱۴۷ . همکاری رسانه ملی

در ترویج سبد غذایی مطلوب ، اقتصادی و کم آب بر و آگاهی بخشی درباره خرید و مصرف مواد غذایی مفید از طریق اختصاص زمان پخش به پویانمایی های آموزشی و سایر برنامه های عامه پسند ( ۱۲ ) ( الف )

۱۴۸ . فرهنگ سازی مصرف آبریان و افزایش سرانه مصرف آن در سبد غذایی خانوار ( ۱۲ ) ( ۱ ) ( ب )

۱۴۹ . ترویج کشاورزی شهری به منظور استفاده از فضاهای عمومی با تأکید بر کاشت درختان مثمر و مشارکت عموم مردم در تولید محصولات کشاورزی به ویژه در تولید سبزی و صیفی ( ۱۲ ) ( ۱ ) ( ۱۱ ) ( ب )

۱۵۰ . افزایش دسترسی به مشاوره تغذیه از طریق کمک به توسعه سکوها ( پلتفرم های ) مشاوره تغذیه و ارتقای ظرفیت شبکه های بهداشت و درمان کشور خصوصاً در روستاها ( ۱۲ ) ( ۱۸ ) ( ب )

۱۵۱ . حمایت از به کارگیری مؤلفه های فرهنگی بومی در بسته بندی محصولات غذایی به ویژه محصولات صادراتی ( ۱۲ ) ( ب )

۱۵۲ .

پایش ، پیشگیری و کنترل انواع سوء تغذیه ( کم وزنی ، لاغری و کوتاه قدی ، اضافه وزن و چاقی ) و بیماری های غیرواگیر مرتبط با تغذیه ( دیابت ، قلبی و عروقی ، انواع سرطان ها و پوکی استخوان ) ( ۱۲ ) ( ج )



۱۵۳. تأمین

ریزمغذی های کلیدی در سبد غذایی ( آهن ، کلسیم ، روی ، ویتامین B و ویتامین C ) از طریق اصلاح الگوی مصرف و تقویت شیر مدرسه ، غنی سازی محصولات غذایی و مکمل یاری غذایی ( ۱۲ ) ( ۸ ) ( ج )

۱۵۴.

انجام پژوهش های کاربردی و بین رشته ای در زمینه توسعه فرهنگ غذایی سالم و ایمن و گنجاندن مباحث امنیت غذایی در دروس دانش آموزان و دانشجویان رشته ها و مقاطع مختلف تحصیلی ( ۱۲ ) ( ۶ ) ( ب )

۱۵۵. تنوع بخشی غذایی و توجه به تولید و عرضه اقلام غذایی مورد نیاز غذاهای بومی - سنتی و توسعه فرهنگ

و دانش مصرف غذاهای بومی - سنتی ، تبادل فرهنگی در غذای سالم و کاهش آسیب پذیری های ناشی از گسترش فرهنگ غذایی بیگانه ی ناسالم و جلوگیری از تغییر هدفمند ذائقه مصرفی مردم ( ۱۲ ) ( ج )

۱۵۶. ممنوعیت تبلیغات محصولات غذایی تهدیدکننده سلامت در رسانه های جمعی و تبلیغ محصولات جایگزین منطبق با ذائقه مصرف کننده ( ۱۲ ) ( ج )

۱۵۷. تدوین معیارها و ضوابط بهداشتی و تعیین میزان حداکثر مجاز مخاطرات و باقیمانده ها بر اساس سبد غذایی و مطالعات ارزیابی خطر ( ۱۳ ) ( الف )

۱۵۸. ایجاد نظام هوشمند

پایش و ارزیابی مستمر مخاطرات بهداشتی در محصولات گیاهی ، دامی و مواد غذایی فرآوری شده و انتشار گزارش رسمی مخاطرات بهداشتی به صورت دوره ای با توجه به سطوح دسترسی ( ۱۳ ) ( ۸ ) ( الف )

۱۵۹. ساماندهی

نظام عرضه داروهای دامپزشکی و آفت کش ها بر مبنای نسخه نویسی علمی و فرهنگ سازی مصرف دارو و آفت کش بر اساس نسخه به منظور جلوگیری از گسترش مقاومت به این مواد ( ۱۳ ) ( ۲ ) ( ۵ ) ( الف )

۱۶۰. تدوین و به روزرسانی استانداردهای ملی سلامت محصولات کشاورزی

خام و فرآوری شده ، ارتقاء نظام کنترل و مدیریت کیفیت فرایند تولید محصولات کشاورزی گواهی شده و ارگانیک ( زیستی ) و توسعه عرضه محصولات گواهی شده و دارای برچسب ( ۱۳ ) ( ۸ ) ( ۹ ) ( الف )

۱۶۱. ارتقای استانداردهای بهداشتی کشتارگاه ها و ساماندهی کشتار به منظور ارتقاء وضعیت بهداشت و سلامت تولید گوشت قرمز ( ۱۳ ) ( ۱ ) ( الف )

۱۶۲. ایجاد و تقویت ساختارهای لازم برای پایش و ارتقاء سلامت محصولات خام گیاهی در وزارت جهاد کشاورزی ( ۱۳ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۶۳. گفتمان سازی به منظور ارتقاء سلامت در زنجیره ارزش غذا در سیاست گذاران و برنامه ریزان ( ۱۳ ) ( ب )

۱۶۴. سیاست گذاری و برنامه ریزی یکپارچه و متمرکز و شفاف سازی وظایف دستگاه های مسئول سلامت و بهداشت غذا در زنجیره ارزش ( ۱۳ ) ( ۴ ) ( ب )

۱۶۵. ایجاد و تقویت نظام ثبت ، گزارش و هشدار سریع بیماری های غذا زاد ، بیوتروریسم ، طغیان های با منشأ مواد غذایی و مصون سازی محصولات غذایی در برابر انواع تهدیدات ( ۱۳ ) ( ۷ ) ( ب )

۱۶۶. تدوین و به روزرسانی معیارها و ضوابط بهداشتی در مراکز تولید ، استحصال ، فراوری و بسته بندی ، حمل و نقل ، نگهداری و عرضه محصولات خام گیاهی ، فرآورده های خام دامی و محصولات غذایی و آموزش بهره برداران به منظور اجرایی کردن معیارها و ضوابط بهداشتی ( ۱۳ ) ( ۵ ) ( ۸ ) ( ب )

۱۶۷. ایجاد نظام ملی کنترل کیفیت مواد اولیه و خام و مواد افزودنی و نگهدارنده مورد استفاده در صنایع غذایی و محصولات غذایی فرآوری شده ( ۱۳ ) ( ۸ ) ( ب )

۱۶۸. نظارت بر استفاده از مواد اولیه با کیفیت در تولید آفت کش ها ، کودها و داروهای دامپزشکی ( ۱۳ ) ( ۲ ) ( ب )

۱۶۹. ایجاد نظام بهداشتی برای کلیه تولیدات غذایی خام و فراوری شده سنتی و غیرصنعتی ( ۱۳ ) ( ۸ ) ( ب )

۱۷۰. توسعه و ارتقاء اعتباربخشی آزمایشگاه ها برای پایش آلاینده ها و مخاطرات مواد غذایی ( ۱۳ ) ( ب )

۱۷۱. توسعه نظام رتبه بندی کیفیت و سلامت محصولات کشاورزی و غذایی با استفاده از توان بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان ( ۱۳ ) ( ۱۲ ) ( ب )

۱۷۲. حمایت از ارتقاء کمی و کیفی مکمل های تغذیه ای ساخت داخل ( ۱۳ ) ( ب )

۱۷۳. تأمین کامل آب آشامیدنی سالم و بهداشتی و ارتقای کیفیت آن مشتمل بر مدیریت ایمنی و ریسک سامانه های آب رسانی از حوضه آبریز تا نقطه مصرف ( ۱۳ ) ( ب )

۱۷۴. اصلاح قوانین و مقررات به منظور تعیین مجازات های بازدارنده در خصوص تولید و عرضه محصولات غذایی غیرمجاز ، قاچاق و تقلبی تهدیدکننده سلامت عمومی جامعه ( ۱۳ ) ( ب )

۱۷۵. تقویت و توسعه برنامه پایش ، نظارت و کنترل دائمی محصولات و مواد غذایی تراریخته ، با رعایت استانداردهای ملی ایران و حصول اطمینان از سلامت ، ایمنی و تهدیدزا نبودن آن ها و کاهش تدریجی واردات محصولات تراریخت [ پاورقی ۶ ] ( ۱۳ ) ( ۹ ) ( ج )

۶. سیاست گذاری ساماندهی تأمین ، تولید و مصرف محصولات تراریخت در چارچوب « سند ملی زیست فناوری » می باشد .

۱۷۶. تدوین و تصویب قانون جامع سلامت مواد غذایی ( ۱۳ ) ( ج )

اقدامات ملی مرتبط با رکن « تاب آوری ( ثبات و پایداری ) »

۱۷۷. مدیریت دانش بنیان

، کارآمد و یکپارچه منابع آب بر اساس آمایش سرزمین و حوضه های آبخیز ، توزیع و تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی و کشاورزان و ارتقاء بهره وری آب در حوضه آبخیز ، انتقال و مزرعه ( ۱۴ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۷۸. استقرار الگوی کشت بر مبنای توان اکولوژیک حوضه های آبخیز و آب قابل برنامه ریزی ( ۱۴ ) ( ۱ ) ( ۱۵ ) ( ۱۷ ) ( الف )

۱۷۹. توسعه عملیات آبخیزداری و آبخوان داری در چارچوب مدیریت جامع حوضه های آبخیز ( ۱۴ ) ( الف )

۱۸۰. بهبود نظام سنجش ، پایش و ارزیابی منابع و مصارف آب کشور ( ۱۴ ) ( الف )

۱۸۱

. تعادل بخشی به سفره های آب زیرزمینی و منابع آب سطحی و مسلوب المنفعه نمودن چاه های غیرمجاز به منظور کاهش برداشت از سفره های آب زیرزمینی و جلوگیری از فرونشست زمین ( ۱۴ ) ( ۱۵ ) ( الف )

۱۸۲. تکمیل و نوسازی شبکه های آبیاری و زهکشی به ویژه در اراضی تحت پوشش سدها ( ۱۴ ) ( الف )

۱۸۳. توسعه الگوهای شورورزی در تولید محصولات کشاورزی و معرفی ارقام جدید مقاوم به شوری ( ۱۴ ) ( ۱ ) ( ۱۵ ) ( الف )

۱۸۴. استحصال آب بیشتر از محل کاهش تبخیر ، کنترل سیلاب ها ، آب های سبز و نامتعارف و بازچرخانی آب ( ۱۴ ) ( ب )

۱۸۵. احیاء و نوسازی قنات ها با تأکید بر توسعه و به کارگیری روش های نوین ، نوآورانه و کم هزینه به منظور رقابت پذیر شدن این شیوه در مقایسه با سایر روش های ذخیره سازی آب ( ۱۴ ) ( ب )

۱۸۶. انتقال صنایع آب بر به نزدیکی سواحل و پایانه های صادراتی ( ۱۴ ) ( ۱۹ ) ( ب )

۱۸۷. جایگزینی تولید برق از منابع آبی و استفاده از سایر انرژی ها با به کارگیری فناوری های نوین و مشارکت بخش خصوصی ( ۱۴ ) ( ب )

۱۸۸. سیاست گذاری تشویقی و پیش بینی پذیر به منظور ساماندهی صادرات و واردات آب مجازی با در نظر گرفتن اولویت ها و مدیریت ریسک ( ۱۴ ) ( ۹ ) ( ج )

۱۸۹. بازنگری در احداث

و بهره برداری از سدهای کشور اعم از ساخته شده ، در حال ساخت ، در حال مطالعه با هدف تقویت سفره های آب زیرزمینی و روان آب ها در چارچوب مدیریت جامع و یکپارچه حوضه های آبخیز ( ۱۴ ) ( ج )

۱۹۰. تأمین آب تالاب ها و سامانه های محیط زیستی ( ۱۴ ) ( ۱۷ ) ( ج )

۱۹۱. جلوگیری از انواع آلودگی های شهری ، صنعتی و ... در منابع آبی داخلی و ساحلی ( ۱۴ ) ( ۱۷ ) ( ج )

۱۹۲. جلوگیری از خرد شدن و تغییر کاربری اراضی زراعی و باغی با تأکید بر خاک های کلاس یک ، دو و سه ( ۱۵ ) ( ۴ ) ( الف )

۱۹۳. توسعه کشاورزی حفاظتی به منظور افزایش و نگهداری مواد آلی خاک ، جلوگیری از فرسایش و شور شدن خاک های زراعی ( ۱۵ ) ( ۷ ) ( ۱۷ ) ( الف )

۱۹۴. ارتقاء شاخص های حاصلخیزی خاک و مواد آلی خاک ( ۱۵ ) ( ۲ ) ( الف )

۱۹۵. تهیه نقشه های مدیریت پذیر ( ۲۵۰۰۰ : ۱ ) ، پایش خاک های کشور و کاهش شوری و آلودگی های فیزیکی ، شیمیایی و زیستی خاک ( ۱۵ ) ( ب )

۱۹۶. افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری ، تجهیز زیرساخت های هواشناسی و اطلاع رسانی هوشمند به بهره برداران بخش کشاورزی ( ۱۶ ) ( ۵ ) ( ۷ ) ( الف )

۱۹۷. ایجاد سامانه جامع

پیش بینی ، پیش آگاهی و هشدار مخاطرات اقلیمی و حوادث غیرمترقبه در بخش کشاورزی و اطلاع رسانی به موقع در مناطق پرخطر و آسیب پذیر به منظور انجام اقدامات پیشگیرانه و جبران خسارات ( ۱۶ ) ( ب )

۱۹۸. ارائه گزارش های دوره ای

به منظور پیش بینی موارد آسیب پذیری بخش کشاورزی و غذا از تغییر اقلیم و اتخاذ راهکارهای فناورانه و نوآورانه سازگاری و مقابله با تغییر اقلیم و نوسانات آب و هوایی در بخش کشاورزی و غذا ( ۱۶ ) ( ۷ ) ( ب )

۱۹۹. تقویت سیستم ها و امکانات تشخیصی قرنطینه ای و مرزبانی زیستی منطبق با اصول نوین پدافند غیرعامل ( ۱۶ ) ( ۱۷ ) ( ب )

۲۰۰. تعیین میزان وابستگی تولید محصولات کشاورزی به اقلیم و برنامه ریزی به منظور کاهش اثرات و سازگاری با تغییر اقلیم با همکاری سایر کشورها ، سازمان ها و مراکز علمی بین المللی ( ۱۶ ) ( ۱۷ ) ( ج )

۲۰۱. حفاظت و مدیریت پایدار منابع طبیعی و افزایش توان اکولوژیک ( ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازی ) در قالب طرح های جنگل داری ، مرتع داری و بیابان زدایی ( ۱۷ ) ( الف )

۲۰۲. ارزش گذاری اقتصادی کارکردها و خدمات اکوسیستمی ( منابع طبیعی ) در حساب های ملی ( ۱۷ ) ( الف )

۲۰۳. غنی سازی مراتع با تأکید بر ارتقاء دانش و فناوری و توسعه زیرساخت ها و تجهیزات مورد نیاز از قبیل فرآوری و پوشش دهی بذر ، استفاده از پهناد برای توزیع بذر و سایر نهاده ها در مراتع ، فناوری های ارتقاء آبخوان داری ، استفاده از تصاویر ماهواره و پردازش تصویر جهت مدیریت مراتع ( ۱۷ ) ( ۱ ) ( ۷ ) ( ۸ ) ( ب )

۲۰۴. هوشمندسازی نظام سنجش ، پایش و ارزیابی منابع طبیعی و ارزیابی اثربخشی طرح ها و فعالیت های اجرایی در این حوزه با بهره گیری از فناوری هایی مانند ماهواره های سنجش از دور ، وسایل هوایی و زمینی بدون سرنشین و حسگرهای تشخیص و اندازه گیری نوری ( ۱۷ ) ( ۷ ) ( ب )

۲۰۵. تمهید مشارکت واقعی بهره برداران در حفاظت ، احیا و بهره برداری مسئولانه از منابع طبیعی و تدوین و اجرای قوانین و مقررات لازم ( ۱۷ ) ( ۴ ) ( ب )

۲۰۶. مهار عوامل ناپایداری منابع طبیعی و بیابان زا و کنترل کانون های تولید گردوغبار و فرسایش خاک با همکاری سایر کشورها ، سازمان ها و مراکز علمی بین المللی ( ۱۷ ) ( ۱۵ ) ( ج )

۲۰۷. تبدیل حفاظت از منابع طبیعی به فرهنگ عمومی با استفاده از ظرفیت های آموزش و پرورش ، آموزش عالی و رسانه ملی ، رسانه های جمعی و سازمان های مردم نهاد ( ۱۷ ) ( ۵ ) ( ۱۲ ) ( ج )

۲۰۸. ارتقای فرهنگ مدیریت دانش

بنیان تولید و امانت مداری در بهره برداری از منابع پایه تولید شامل آب ، خاک و تنوع زیستی در بهره برداران از طریق برگزاری انواع برنامه های آموزشی ترویجی انفرادی ، گروهی و انبوهی ( ۱۷ ) ( ۱۲ ) ( ج )

۲۰۹. ارزیابی اثرات برنامه های توسعه کشور بر محیط زیست و منابع طبیعی ( ۱۷ ) ( ج )

۲۱۰. استعدادیابی و شناسایی اراضی مستعد برای توسعه زراعت چوب و تأمین زیرساخت های موردنیاز ( از جمله تأمین منابع آبی ) برای زراعت چوب در این اراضی ( ۱۷ ) ( ج )

۲۱۱. مدیریت واحد توسعه روستایی و عشایری با توجه به نقش اساسی این مناطق در تأمین امنیت غذایی ( ۱۸ ) ( ۴ ) ( الف )

۲۱۲. طراحی

الگوی مناسب توسعه روستایی و عشایری تولید محور متناسب با الگوی توسعه کشاورزی با تأکید بر حفظ روستاها و عشایر تولیدی و جلوگیری از یکجانشینی عشایر و تبدیل روستا به شهر ( ۱۸ ) ( ۱۹ ) ( الف )

۲۱۳

. کاهش فاصله برخورداری مناطق روستایی و عشایری با مناطق شهری و جلوگیری از رها کردن شغل کشاورزی و مهاجرت بی رویه از طریق به صرفه شدن ارائه خدمات عمومی در این مناطق ( ۱۸ ) ( ۱۹ ) ( الف )

۲۱۴. طراحی الگوی مناسب برای توسعه

گردشگری کشاورزی به ویژه از طریق حمایت از سکوها ( پلتفرم های ) گردشگری و توانمندسازی روستائیان و عشایر ، با تأکید بر امنیت زیستی و رعایت قوانین عرصه های کشاورزی ( ۱۸ ) ( ۱۱ ) ( ۱۲ ) ( الف )

۲۱۵. ارائه فرصت های سرمایه گذاری سودآور به روستائیان ، حمایت از سرمایه گذاری و اعطای تسهیلات مناسب برای افزایش فرصت های شغلی و تنوع بخشی به مشاغل روستایی و عشایری ( ۱۸ ) ( ۳ ) ( ب )

۲۱۶. توسعه نظام ترویج روستایی در بخش کشاورزی با تأکید بر استفاده حداکثری از ظرفیت های محلی و ارائه خدمات ترویجی و مشاوره توسط بخش خصوصی ( ۱۸ ) ( ۵ ) ( ب )

۲۱۷. توانمند سازی زنان به ویژه زنان روستایی ، عشایر و حاشیه شهرها در زمینه غذا و تغذیه سالم ( ۱۸ ) ( ۱۲ ) ( ب )

۲۱۸. شناسایی و احیای دانش های بومی و میراث غنی کشاورزی ایران و تلفیق آن ها با دانش های نوین به منظور توسعه کشاورزی ، روستایی و عشایری و توسعه زنجیره ارزش ( ۱۸ ) ( ۱۱ ) ( ج )

۲۱۹. آینده پژوهی و رصد تغییرات جمعیتی و برآورد نیازهای تغذیه ای جامعه ی ایرانی مرتبط با این تغییرات ( ۱۹ ) ( ب )

۲۲۰. ساماندهی تنش های جمعیتی و کنترل مهاجرت های بی رویه به شهرها و مناطق شمالی و حاصلخیز ( ۱۹ ) ( ۱۴ ) ( ۱۷ ) ( ج )

۲۲۱. باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت به منظور حفظ و جذب جمعیت در سواحل خلیج فارس و دریای عمان متناسب با ظرفیت زیستی ( ۱۹ ) ( ج )

ماده ۷ - سازوکار اجرایی نمودن و نظارت بر اجرای سند

۷ - ۱ - شورای عالی انقلاب فرهنگی وظیفه سیاست گذاری کلان ، هماهنگی کلان و نظارت کلان بر اجرای این سند را بر عهده دارد .

۷ - ۲ - ستاد راهبری

اجرای نقشه جامع علمی کشور وظیفه رصد اجرای این سند را بر عهده داشته و بازنگری های لازم در سند و گزارش کلان مربوطه را در فواصل زمانی مشخص به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه خواهد نمود .

۷ - ۳ - تصمیم گیری و تدبیر ساختار و ساز و کار اجرایی به منظور برنامه ریزی ، هماهنگی ، انسجام بخشی ، تقسیم کار نهادی ، تدوین و اجرای نقشه راه و برنامه های عملیاتی ، نظارت و پایش اقدامات و شاخص ها و تسهیل اجرای سند و همچنین به کارگیری همه ظرفیت های نهادی ، مالی ، انسانی ، اجرایی و قانونی کشور به منظور اجرایی سازی این سند در جهت نیل به امنیت غذایی بر عهده رئیس جمهور است .

ماده ۸ - این سند مشتمل بر یک مقدمه ، ۸ ماده و یک تبصره در جلسه ۸۸۱ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر اساس مصوبه جلسات ۱۶۶ و ۱۶۷ مورخ ۱۴۰۱/۶/۱۵ و ۱۴۰۱/۷/۱۲ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به تصویب رسیده است و از تاریخ ابلاغ ؛ لازم الاجرا است .

سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی